

တန်ဖတောန်တရးနဲကဲဖန်ဇန်ကောင်ကဲပွဲရးဒေသ

တင်နင်သရုပ်ချင်ကွာန် ကော် ပွမဂ္ဂိုက်ကွဲနွံပိုက်ပွဲချင်ကွာန်

ကမ္မတီပရောင်ထတ်ယုက်ကို ပရောင်ပညာကောန်ဂကူ
(အမျိုးသားကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေးကော်မီတီ)

COMMUNITY
MANAGEMENT
EXTENSION
PROGRAM

FUNDED BY DBC/NBC/OSI

တင်နင်သရုပ်ချင်ကွာန် ကောံ ပွမဂြိုက်ဂွဲနွံပိုက်ပဲချင်ကွာန်

ဌာန်တက်တရးပိတ် -

National Health and Education Committee
56/1 Kradanga Road
Chiang Puak
Chiang Mai 50300
Thailand

အခိုင်တရးပိတ် -

ဂိတုဂျူလာင် သွံ ၂၀၀၅

ညးမကွဲဘာသာ -

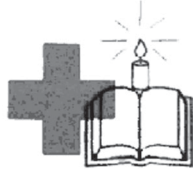
နဲကသုမန်

ညးမဖျေ့မုက်လိက် -

မိကောန်ထင်

Copyright © National Health and Education Committee (NHEC)

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior permission of National Health and Education Committee.

Acknowledgement

In publishing of training modules of the Community Management Extension Program (CMEP), the National Health and Education Committee (NHEC) would like to express our heartfelt thanks to many individuals for their help in translating, editing and designing the CMEP modules.

The NHEC also greatly appreciated our financial sponsors, the Danish Burma Committee/ the Labour Movement's International Forum (DBC/AIF), The Norwegian Burma Committee (NBC) and Open Society Institute (OSI) for their generous and continued support.

National Health and Education Committee (NHEC)
P.O. Box 178
Chiang Mai University,
Chiang Mai 50202
Thailand.

E-mail: nhechq@nhecburma.org

မာတိကာ

အခန်း (၁) တင်နင်သရုပ်ချင်ကွာန်	၃
အခန်း (၂) ပွမဂ္ဂိုက်ဗွဲတင်နွံပိုက်	၁၉

တင်နင်သရုပ်ချင်ကွာန် ကော် ပွမဂြိုက်ဂွဲနွဲပွဲချင်ကွာန်

အခန်း (၁) တင်နင်သရုပ်ချင်ကွာန်

ဆက်မိတ်၊

ဒုင်တွင်မွဲးနူအခန်း (၁) ၊ မကော်ခေ “တင်နင်သရုပ်ချင်ကွာန်” (Community Profile) ပွဲကိုအခန်းဏအ် ပိုတအ် သွက်ဂွံလူတ်အာဝံ တင်နင်သရုပ်ချင်ကွာန်ဟိုဂ် မုရော။ မူဟိုတ်၊ ချင်ကွာန်ပွဲမဂြိုက်ကို ဂကောံပွဲမဂြိုက်တအ် မွဲးနွဲပဒ် တင်နင်သရုပ်ချင်ကွာန်ရော။ သွက်တင်နင်သရုပ်ချင်ကွာန်ဝံ မူတင်နင်သင်လီ ပိုတအ်နွဲပွဲချင်ကွာန်ရော။ ဝီလီပိုတအ် ဝံနွဲပတိုန် တင်နင်သရုပ်ချင်ကွာန်ရော။

တင်နင်သရုပ်ချင်ကွာန်ဟိုဂ် မုရော။

တင်နင်သရုပ်ချင်ဝံ၊ ဓမံက်ထွဲးစိုပြင် “မိတ်” မွဲးတန်တံင် ပွဲကိုချင်ကွာန်မဒ်တု၊ အတိုင်လိတ်မိတ် မွဲးဒိုင်ပွဲကိုချင် ကွာန် ပါခြာလဝ် အတိုင်ကဏ္ဍ ပွဲသွပ်ဝံရ။

- ◆ ဂအံအာယုက်ဂမ္တိုင်
  - ◆ ဂအံလိင် (တြိ/ပြ)
  - ◆ ကဆံင်ကမ္ဘာန် (ကမ္ဘာန်နွဲ/ကမ္ဘာန်ဟွံခွဲ)
  - ◆ ကဆံင်အိန်ထိုင် (စေံဒွဲတု/ပရးဒိုင်ညးသကအ်/ဟွံခွဲစေံဒွဲတု/ပြကွဲ)
  - ◆ ဂအံအိန်ထိုင်
  - ◆ ကဆံင်ပရေင်ပညာ
- ကော် တင်နင်တုဟ်ဟ်ဂမ္တိုင်။

တင်နင်သရုပ်ချင်ကွာန်ဝံ၊ ပွဲကိုချင်ကွာန်တအ် မူကတိုဒ်ဒိုင်ရော သွက်ဂွံကွဲဟ်ခွင်ကေတ် ပွဲမပြဟ်ဂ် ခေံဖန်ကိုရ။

- ◆ ဝင်မွဲဒမြိုင်
- ◆ တံရိုဟ် (မိတ်ကော်ကပေတ်)
- ◆ ဂကောံနာနာ ကော် ကမ္ဘာန်ဒတုဖိုညးတအ်
- ◆ ယေန်သွာင်အခိုက်ကွာ

တင်ရန်တုအ် တင်နင်သရုပ်ချင်ကွာန်မွဲဝံ၊

သွက်ဂကောံနာနာ မတန်တံင် ကော် မကောန်ဒိုင်ကမ္ဘာန် ပွဲကိုချင်ကွာန်တအ် သွက်ဂွံတီကွဲးအာ တင်နင် ပွဲကို ချင်ကွာန်ဇကုမာန် “တင်နင်သရုပ်ချင်ကွာန်” ဏအ် ကိုအရီအပင်ရ။

ညးချင်ကွာန် မတန်တံင် ပွဲကိုချင်ကွာန် ကွဲဟ်ခွင်ကေတ် ဂကောံနာနာ မွဲးဒိုင် ပွဲကိုချင်ကွာန်တု၊ သွက်ဂွံဒ်ဂုဏ်ဖို ခိုဟ်အိုတ်၊ စိုပ်တရဲပြိုင်အိုတ် ပံင်တေံ ကောန်အာကမ္ဘာန်ဝံရောင်။

ပွဲကိုချင်ကွာန်ဇကု ဂကောံမိတ်တုဟ်ခြာဒိုင်တအ်၊ နွဲပွဲကိုတုဟ်ခြာဒိုင် သင်လီဂ် ကွဲဟ်ခွင်တိုန်ရောင်။

ချင်ကွာန်မွဲကိုမွဲ၊ နွဲပွဲပြိုင် သင်လီရောဂ် ပတောံစတ်ကေတ် မာန်ရောင်။

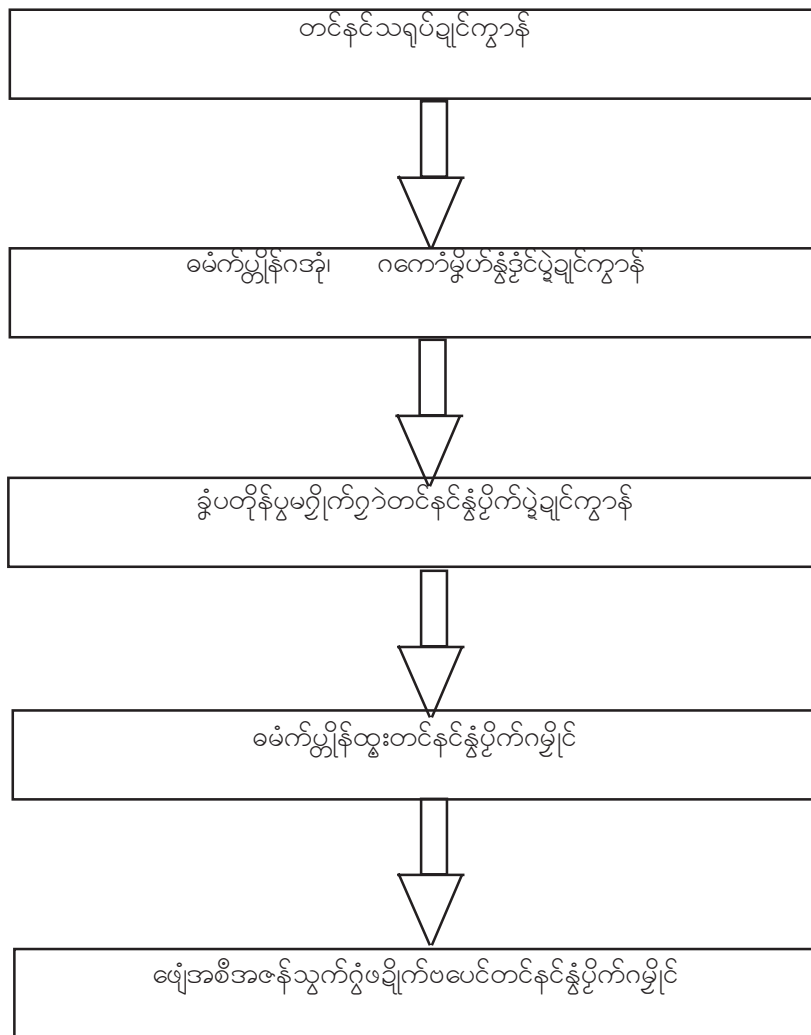
ချူဇကုအစီအဖန် သွက်ဂွံဖျိုက်ပပင်ပိုက် သွက်ချင်ကွာန် ကော် ကောန်ချင်ကွာန်တအ်မာန်ရောင်။

ကွာန်စိုတ်ပွမၤဂြဲတြဲ တင်နင်နွံပိုက် ပွဲဂိုချင်ကွာန်မာန်ရောင်။

ယင်ခါရ တင်နင်အံ့ ပွဲလှူတအ် မံက်ကျင်မွဲ သွက်ဝံဆက်ကွာန်စိုတ် ပွမၤဂြဲတြဲနွံပိုက် ပွဲချင်ကွာန်တု သိုကို ဖျဲအစီအဇန် ကိုခမံက်ရုပ်ရဲအစီအဇန် သွက်ဝံဖျိုက်ပပင် တင်နင်နွံပိုက်ဂမၤဂြဲတြဲတအ်ရောင်။

တင်နင်ဗွဲသွက်ဏအ် (၅) တင်ဝံ ဆက်စပ်ဒိုင် ညးသကအ်ရ။

- ပရေင်ပညာ - တန်မူလ၊ တန်လဒေါင်ကောံတန်သျိုင်။
- ဖန်ဖန်ပြုပြင် - ကမ္ဘာတီချင်ကွာန်၊ ရှင်ကမ္ဘာတီချင်ကွာန်
- တန်ဖတောန် - တန်ဖတောန်လှေင်င်၊ တန်ဖတောန်အခိုင်နွံပွိုက်
- ဂကောံညးဗြဲ - ပရေင်ချီဒရင်ဒတုဖို၊ ပရေင်ချီဒရင် ပွိုက်ကပေါတ်။

ဝင်ချင်ကွာန်၊

ပွဲဝင်ချင်ကွာန်ကို တင်နင်ပွဲသွပ်ဏအ် ပါလုပ်ရောင်။

- တွဲအလို၊ သွာံအလို စပတန်လင်ချင်ကွာန်ဏအ်
- ဟိုတ်စပွန်ချင်ကွာန်ဏအ် - ဥပမာ ဟိုတ်နူပေါ်ပွာန်ဒဲဒြိုင်ဒတု ကျင်ပွန်လင်။
- ဒဒ်ဒွေ်ဒွေ် - သိုင်ခွံဘာပတောန်လိက် ဒဲဒင်ပလိုပလတ်ပတိုက်၊ ယဲကပ်၊ ဘဲပွတ်၊ သိုင်ခွံရင်သွက်ချင်ကွာန်။
- ပရေင်ပြင်သွဲဒွေ်ဒွေ် - ချင်ကွာန်မဲ့သ္တုတ်ဒဲဒင်ပြင်၊ ဝံသြန်အထံက်အပင်ဖောအ်ဖျေပ်ချင်ကွာန်။

ယေန်သွာင် အခိုက်ကွာ

ပွဲချင်ကွာန်၊ ညးချင်ကွာန်ဏအ် နွံခပ်ပတေ် ကျောန်သွဲဒင် သတ်လို မမက်လပ် နကိုတင်နင်ရောင်။ ပွဲကိုအခန်ပါဏအ်ဝံ တင်နင် ပွဲသွပ်ဏအ် ပါလုပ်ရ။

- ဂကူအဓိကဂမ္တိုင် - ဥပမာ ကရေင်၊ မန်၊ ဗွာ
- ဂကူ/ဘာသာ သာမညဂမ္တိုင် - ဥပမာ ဂလာ၊ မူသလေန်၊ ကောန်ချင်ယင်ရပ်
- အရေင်ဘာသာဂမ္တိုင် - ကရေင်သကပ်၊ ကရေင်ပဝ်၊ မန်၊ ဗွာ
- သာသွာမရေ်သေ် အဓိကဂမ္တိုင် - ကဇွေ်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ ခရေတ်ယုာန်
- ပေါသ္တင်အဓိက ပွဲချင်ကွာန်။

ဥပမာပွဲသွပ်ဝံ၊ ပရူတင်နင်သရုပ်ချင်ကွာန် မွဲရောင်။ ရန်တုအ်ကို သွာံကိတ်ညီကို လိက်ကွပ်ဝံတု ဒါန်ချူစုတ် လင်ရောင်။ ပွဲအဏအ်ဝံ ပရိုင်သဇိုင်တင်နင် နွံတုာဂလိုင်တု သိုပါလုပ်ရုပ် ဗိုခံက်အင်တအ်ရောင်။

တင်နင်သရုပ်ချင်ကွာန် ပဒိုပ်ဟံင်ပြ် ညးဒဒိုက်မန်

နိဒါန် (ဆက်မိတ်)

တင်နင်သရုပ်ချင်ကွာန်ဏအ်ဝံ ဆက်စပ်ဒိုင်ကို ပဒိုပ်ညးဒဒိုက်မန်၊ နွံတန်တဒိုင် ခြာဟံသွဲ နူချင်သင်ခလပူရီ၊ ချင်ပယျီချင်သေံ မွဲဒွဲရောင်။ ပွဲတင်နင်သရုပ်ဏအ် ဒက်ပတန်လင်ချင်ကွာန် နကိုဗိုပြင်လိုဟ်မိုဟ် ပရုညးချင်ကွာန်ဂမ္တိုင် ပါလုပ် သိုတင်နင် ပရေင်ပညာ ကောံ လညာတ် လျှုပရေင်ပညာ၊ တံရိုဟ်ပရေင်ပညာ ကောံ တင်နွံပွိုက် ပရေင်ပညာတအ် ပါလုပ်ရောင်။

တင်ရန်တုအ် ပုမဂ္တိုင်ပရေင်ပညာဝံ သွက်ဝံပွိုန်ထွေးကို ညးတာလျိုင် အလိုအသီသေံ တအ်တု၊ စပ်ကို ပရေင်ပညာ ဗိုလိုရေင်တုင်ထေက် ပွိုန်ထွေး သွက်ဝံကလိဝံ ကသပ်ဝွန် မွဲကဏ္ဍကိုရောင်။

ဗိုလိုကပုလင်တင်နင်တအ်ဏအ်ရော။

တင်နင်တအ်ဏအ်ဝံ ကပုကေတ်လင် နနဲတက်ကျာသီကို ညးသကအ်၊ ရင်ဗိုလုတ်ကေတ် အကြာချင်ကွာန် ကောံ သွာန်သျက်လင် မိုဟ် (၃၀၀) တု အကြာအာယုက် ၁၅ ကို ၅၀ သွာံရောင်။ သွာန်သျက် ပွဲမဇြိုဟ်နက်တအ်ဝံ ကျောန်သွလပ် ကို အ္စာဘာဂမ္တိုင်၊ ကျိုပ်သ္တုပ်ပဒိုပ်ဂမ္တိုင်၊ မိမကောံကွေးဘာတအ်ရောင်။ ပွဲကိုထွေးသွာန်ဝံ တင်သွာန်တအ်ကို ပါလပ် (၂) အ

ခန်တဲ အခန် (၁) ရှိ သွာန် ပရူမိုဟ်နွံ ပွဲအိန်ထိုင် ဖဒိုတ်တဲ အခန် (၂) ဝံ သွာန်လပ် ပရူပရေင်ပညာ ကောံ တန်ပတောန် တအ်ရောင်။

သွဟ်ဂမ္တိုင်

ပွမဂ္တိုင်တင်နင်တအ်တဲ၊ တင်နင်တအ်ဂှ် ပါပိပွဲအိန်ထိုင် ပွဲဒင်စီရင် မွဲကွပ်ရောင်။ လိက်ဒင်စီရင်ဏအ်ဝံ၊ တင်နင် နူကီပဒိုပ်ညးဒိုက်မန် ကောံ ညးဒိုက်ကရေင်ဗွဲ တအ်ရေ။

အခန်ပါ (၁)၊ ဝင်ဒန့်

တုပ်တညိုင်ရဲ ကောန်ဂကူ ကောန်ချင်အရေင်တွဟ်ဟ်တအ်ကီ၊ ကောန်ဂကူမန်တအ်လေဝ် ရန်တအ်ကီ အခေါင်တုပ် သွဟ် ကောံ ကံကုသိုဇကုဇကု ဝံဖန်ဖက်ကောတ်တဲ ပွန်ဂတးကျင်အလိုအသီဗွာရ။ ပွဲအခိုင်ပေါပွာန် အပွဲချင်ဝံ၊ လိုဟ် ညးဒှဲဝါလီ (ပွဲကီချင်ဗွာ မွဲဒမြိုင်ဒေသပယျီ ကောံညးဒိုက်ဂြိုပ်ကျောံလုပ်အာ ပွဲချင်သေ) တအ်ဝံ ဂြိုင်တိုန်မံင် သိုက်ကရ။ ပွဲသက္ကရာဇ် ၁၉၉၀ တံသွာံဂှ် ညးဒိုက်မန်တအ် ဂြိုင်ဒစိုပ် ဒးဗွဗွဲ ပွဲချင်သေရ။

ပွဲအခိုင်ဝံ၊ ကမ္မတီဟံင်ပြင်ဒိုက်ညးချင်မန် သီကီတုညးတာလျိုင်ဒေသ ပွဲကီချင်သေတဲ ဗဒိုပ်ညးဒိုက်တအ်ဂှ် ဝံအ ခေါင် သွက်ဝံသိုင်ခွဲပျီနီ ပွဲကီပိုင်ချင်သင်ခလာပူရီ၊ ခရိုင်ကောန်ချဏပူရီ သွက်ညးဒိုက် (၁၀၀၀၀) တွတအ် ဝံမံင်တန်တအာ ရောင်။

အခန်ပါ (၂) ၊ ညးချင်ကွာန် (မှာဇန်)

၁။ အာယုက်ကိုလိုင် ညးဒိုက်မန်ဂမ္တိုင်

ပွဲကီညးဒိုက်အကြာ (၄၀)% ကို (၅၀)% ဝံဒှ်အာယုက်သွပ် (၁၄) သွာံတဲ၊ ဗွတ် (၃၀)% တအ်ဂှ် ဒှ်ကောန်ဇုင် သွပ်အာယုက် (၁၀)သွာံရောင်။ ပွဲကီပဒိုပ်ဝံ ညးဗျုထ လ္လှူအာယုက် (၅၅) သွာံဂှ် အောန်ကောံရ။

၂။ ပုမဆက်စပ် ပွဲအိန်ထိုင်

ပွဲအိန်ထိုင်ဂမ္တိုင်၊ ညးကျိပ်အိန်ထိုင် (၀၁) သမ္မာတအ်ဂှ် ဒှ်မိုဟ်အာယုက်ဇောတ်ဂမ္တိုင်တဲ၊ ပွဲချင်ကွာန်ဗဒိုပ်ဟံင်ပြင်ဝံ လိုဟ်ဗွတ် (၄၀)% တအ် ဒှ်အိန်ထိုင် ညးဇောတ်တံတအ်ရ။

၃။ လိုဟ်ဂိတု၊ တန်တပွဲဗဒိုပ်ဂမ္တိုင်

ပွဲညးဒိုက်ဂမ္တိုင်၊ လိုဟ်ဗွတ်ကဝက်ပြင်တအ် မံင်စံင်တန်တဝံ ပွဲကီဗဒိုပ်ဟံင်ပြင်ဏအ် ဟံမေင် (၁၂) ဂိတု ဏီတဲ လိုဟ် (၂၃)% တအ်ဂှ် ကေင်မံင်ကျင် ပွဲကီဗဒိုပ်ဟံင်ပြင်ဏအ် ဝံပန်သွာံ (၀၁) ပန်သွာံ လွှာ်လ္လှူရ။

၄။ ချီဒရောင်ပရေင်ပိုန်ဒြပ်

ညးဒိုက်တအ် မဒးတန်တဝံဒှ် ဇောံမပလံင်ဗစိုပ်နင် နူကီမူး၊ ပရေင်ချီဒရောင် စပ်ကီပိုန်ဒြပ်ဝံ ကလိဂ္တိုညး ပွဲဗဒိုပ်ဂှ် မူလေဝ် ဟံမ္မဲရ။ ဆး၊ ဗဒိုပ်ဟံင်ပြင်ဟိုဂှ် ညိုင်ချင်ကွာန်တွဟ်ဟ် တအ်ကီ၊ စပ်ကီပရေင်အုပ်ရပ် ကောံ ပရေင်မဒးဒတဲဖို ကုညးချင်ကွာန်တအ် နွံတွာဂလိုင်တဲ ညးဒိုက်တအ်ဟေင် ဖန်ဇန် ကွာန်စိုတ်အာရ။

ခက်အင်။ ချီဒရောင် ပရေင်ပိုန်ဒြပ် ညးဒိုက်မန် ပွဲကီဗဒိုပ်။

ပရေင်ချီဒရောင်	တြီ (တွာ်ကွံ)	ဗြ (တွာ်ကွံ)	အပံင်ဖဒိုတ် (တွာ်ကွံ)
ပရေင်အုပ်ရပ်/ကမ္မာန်ကွတ်	၁၈. ၇	၇. ၄	၁၃. ၂
ကမ္မာန်တဲ	၁၆. ၈	၉. ၀	၁၃. ၂

တန်ဖတောန်တရးနဲကဲဖန်နဲကောပ်ကဲပွဲရးဒေသ

တင်နင်သရုပ်ချင်ကွာန် (လိက်ကွပ်သွက်ဝံလုတ်)

တိုလွီ (ကျောန်ဂူ)	၂၀. ၆	၁၄. ၅	၁၈. ၂
တိုလွီ (ကွအ်ပွဲသွီ)	၃. ၄	၂. ၂	၂. ၈
လွကောံဉ်ပွဲသွင် (အကြာဂြိပ်)	၇. ၄	၁. ၃	၄. ၄
ကူသန်သွံရန်	၄. ၄	၄. ၀	၄. ၂
ပွိတ်ကပေါတ်	၄. ၈	၂. ၅	၃. ၇
ကွးဘာ	၃. ၂	၇. ၆	၅. ၃
ကမ္ဘာန်ပွဲသွီ	၁၁. ၆	၄၅. ၄	၂၈. ၀
ကမ္ဘာန်ဟွံသက်ကဲ	၃. ၈	၃. ၄	၃. ၆
ကမ္ဘာန်ချိုတ်တ်ပွိတ်တ်ဟွံသေင်	၄. ၄	၂. ၂	၃. ၄
အပံင်	၁၀၀. ၀	၁၀၀. ၀	၁၀၀. ၀
လွိတ်မိတ်ဒေဒင်သွာန်	၄၇၆	၄၄၇	၆၂၃

ညးဒဒိုက်မန် ပွဲမဂြိုင်တအ်ဝံ ကျင်နူကို ဘဝသွာဗူတအ် ဤင်တဲ၊ ပွဲလွိတ်မိတ်ဒေဒိုတ် ဗွတ် (၆၁)% တအ်ဝံ ကွာ ညးတအ် ဟွံလိုင်ကဲ ဗဒိုပ်ဟံင်ပြိုင်ဒင်၊ ကျောန်ကမ္ဘာန် နဒဒိုက်သွာဗူဟေင်ရောင်။

ပရေင်ချီဒရောင် ပရေင်ပိုန်ဒြပ်ညးဒဒိုက်မန် ကွာဟွံဝံစိုပ် ဗဒိုပ်ဟံင်ပြိုင်ဝံ၊

ပရေင်ချီဒရောင်	တြီ (တုအ်ကွဲ)	မြ (တုအ်ကွဲ)	ဒေဒိုတ်
ပရေင်အုပ်စုပ်/ကမ္ဘာန်ကွတ်	၂. ၄	၃. ၁	၂. ၈
သွံဗျာ/ကူသန်သွံရန်/ကမ္ဘာန်ရင်စက်	၉. ၁	၁၃. ၆	၁၁. ၃
ရီပင်ကမ္ဘာန်အပွဲသွီ	၁၇. ၁	၁၄. ၈	၁၅. ၉
ဝါဗျာ/တမ္ဗာ	၆၂. ၂	၅၈. ၆	၆၀. ၆
ကောန်ပွာန်	၄. ၉	၀. ၀	၂. ၄
ကွးဘာ	၁. ၂	၁. ၂	၁. ၂
ကမ္ဘာန်အပွဲသွီ	၁. ၂	၈. ၀	၄. ၆
ကမ္ဘာန်ချိုတ်တ်ပွိတ်တ်အလီဟွံသေင်	၁. ၈	၀. ၆	၁. ၂
အပံင်	၁၀၀. ၀	၁၀၀. ၀	၁၀၀. ၀
လွိတ်မိတ်ဒေဒင်သွာန်	၁၆၄	၁၆၂	၃၂၆

၅။ ဌာန်ဒေသဇာတိ

ညးဒဒိုက်မန် ဗွတ် ၈၀% ပြင်တအ်ဂို ဌာန်မိတ် ပွဲကိုကွာန်ရးရ။

၆။ ဂကူတံမူလကို သာသွာမရေ်သေ်

ပွဲကိုညးဒဒိုက် လွိတ် ၉၀% တအ်ဂို ဇကုညးတအ် ညးတအ်ဒင်ကောတ် “ဒထွောင်ထွောင်” ဂကူမန် မဒိုတ်၊ ၉၆% တအ်ဂို ညးတံရေ်သေ်ဗုဒ္ဓသာသွာရောင် ဟိုဂး ကိုရ။

အခန်းပါ ၃။ ပရေင်ပညာ ပွဲကိုဗဒိပ်ဟံင်ပြန်မန်

၁။ ချူလေပ်ဗိုလေပ် နလေင်အာယုက်ကိုလိင်

ပွဲကိုဗဒိပ်မန်တအ်ဝံ လွိတ်ညးမချူလေပ်/မဗိုလိက်လေပ်တအ်ဝံ အောန်ကွံရ။ ဆဂး ပွဲကိုရဲချူလေပ်/ဗိုလေပ် တအ်ဝံ လွိတ်ညးပြတအ်ဝံ ဤင်နူကို ညးတြီဏီရ။

၂။ ကဆံင်ပညာ

ပွဲကိုလွိတ်မိုဟ်၊ ဗွတ် ၅၀% နွံအာယုက် (၁၅)သွံကို လွတ်လွှာတအ်ဝံ ဟံင်ကောင်မင်လဝ်ဘာ မွဲလေ်တဲ ပွဲကိုဗဒိပ် မန်တအ် မိုဟ်ချူလေပ် ဗိုလိက်လေပ် အောန်ကွံရ တွင်ဟံင်သေင်ရ။ ပွဲကိုဗဒိပ်ဟံင်ပြန်မန် ဘာပတောန်လိက် တန်မူလကို တန်လဒေပ် နွံတဲမ့မ့တြီ၊ ဘာတန်သျှိုင်နွံဒိုင် (၁) ဘာတဲ၊ ဘာတအ်ဝံ ညးချင်ကွာန်တအ်ဟောင် အုပ်ဗုပ်မင်မဲ့ လဝ်ရ။ ဘာတအ်ဝံ ပတောန်မင်ဟံင် ဟံင်သေင်တဲ ကောန်ဍုင်ဗွတ် (၃၀) ကို (၅၀) တုအ်ကွံ နွံဒိုင် ပွဲဗဒိပ်တအ် ဟံင်တိုန်ဘာရ။

အတိုင်လေင်ကွးဘာတိုန်ဘာနူလေင်အာယုက်မူး၊

လွိတ်ဂိတုမင်ပွဲဗဒိပ် ဟံင်ပြန်	အာယုက်			
	၅-၉	၁၀-၁၄	၁၅-၂၀	အပံင်
	%	%	%	%
သွပ် ၁၂ သွံ	၁၀	၃၈	၃၀	၂၅
၁၂-၂၃ သွံ	၄၃	၆၃	၁၇	၄၀
၂၄-၂၅ သွံ	၈၅	၇၈	၃၃	၅၉
၂၆-၃၇ သွံ	၆၇	၇၇	၄၀	၇၃
၃၈-၄၉ သွံ	၄၃	၇၉	၂၇	၅၃
၆၀-၇၁ သွံ	၇၂	၈၂	၅၉	၇၃
၇၂ သွံလွတ်လွှာ	-	-	-	-

စိုန်ရ၊ လွိတ်မိုဟ် ဝံတိုန်ဘာပတောန်ပညာ အောန်ကိုလေပ် စိုတ်ခါတ် စွံဇုတ်မး ပွဲပရေင်ပညာ ဤင်ကွံရောင် ဝံတီကောတ် နူသွာန်သျှိုင် ညးတအ်ရ။ မိုဟ်ဒးဒိုင်သွာန်တအ် ပွဲမ့တြီဒိုင်သွာမ့တဲ၊ လွှာကောန်ဇာတ်ညးတအ်ဝံ ဟံင်မိက်ကိုဒိုင် သွာမ့ဗုန်ရ။

အခန်းပါ ၄။ တံရိုဟ်ပရေင်ပညာ

အွာဘာ။

ပွဲကို ဘာပတောန်လိက် ဗဒိပ်ဟံင်ပြန်တအ်ဝံ သွက်ဝံကောတ်ကောတ် အွာဘာပတောန်ကိုလိက် နစေတုာ် ဝါတ်ဂါတ် ပွဲမလောန်၊ အွာဘာဟံင်ရံဂပ်တဲ ပွဲကိုတန်ကောန်ဍုင်သျှိုင်တအ် မွဲအခန်းမူး ကွးဘာတအ်ကွဲဒိုင်ဒိုင် ဝံဆီကောတ်ရ။ အွာဘာပွဲမ့တြီတအ်ပွန်လေပ် စရဲ ဟံင်ချိုက်ပင်ရ။

ကပေါတ်ကိရိယျာ။

ဘာပတောန်လိက်တအ်ဝံ အတိုင် သိုင်ခွဲလဝ်သျှိုင်တအ်ဟောင် သိုင်ခွဲလဝ် နကိုကပေါတ် မကလိဝံ ပွဲကိုဒေသတအ်

ဂိုတဲ၊ သိုင်ခွဲ နကိုဇြဟတ်ကမ္ဘာန် ညးချင်ကွာန်တအ်ရ။ ပွဲကို ဘာပတောန်လိက် ဗွဲမဂြိုင်တအ်ဂို လးလင်ကွီ ဟွံမွဲ၊ ပွဲအခန်ကို ပွဲအခန်ပွန် ခြာလင်ဒေဒင်ဒုန် စိုတ်ကဝက်ဝင်ရောင်။ ဟိုတ်ဂိုရ၊ ရမျာင် နူအခန်မွဲလွတ် ကွောံအာ အခန်တွဟ်ဟ် တအ်တဲ ညာန်တိုဟ်ဒိုင် တိုရောင်။

လိက်ပတောန်အွာဘာ။

နူကိုဋ္ဌာနပရေင်ပညာမန် တက်တြးပိတ်လင်ကို လိက်ပွဟ်ဂမ္တိုင် နကိုဘာသာမန်ကိုလေဝ်၊ ပွဲကိုဘာပတောန်လိက် ဗွဲမဂြိုင် နာဗျို လိက်တူးရုပ်ပါန်၊ ဗိုတ်တအ်ဟွံချိုက်ပင်တဲ ရေဒီယဝ် (Radio) ကောံတီဝီ (TV) တအ် ဟွံမွဲရ။ သွက်ဘာ ပတောန် လိက်တအ်ဂို နူကိုအလိုအသီသေံတအ် ကိုအခေါင်တဲ ဂကောံအလိုအသီဟွံသေင်ဂမ္တိုင် (NGOs) တအ် ထံက် ပပင်လင် ကိုရ။

တင်သရုပ်

တင်နင်သရုပ်ချင်ကွာန် ဗွဲလွှာဝံ၊ ဗိုပြင်ဗဒိုက်ဟ်ပြ် ညးဒဒိုက်မန်နွံသင်လို နကိုလွတ်ပရေင်ပညာရောင်။ ပွဲဗဒိုက်ဟ် ပြ် ဘဝညးဒဒိုက်တအ် လွတ်နာနာတအ်ဂို ဟွံပါလုပ်ရ။ ဆစိုတ်တင်နင်လိက်မိဟ်ကို ပရေင်ပညာမဆက်စပ်တအ်ဟေင် ပါလုပ်ရ။

တင်သွာန် သွက်တင်နင် သရုပ်ချင်ကွာန်

တင်သွာန်ဥပမာ ဗွဲသွတ်တအ်ဝံ၊ ဒိုတင်သွာန် ပွဲကိုကာလ ပကောံပကောပ်တင်နင်သရုပ် ဗဒိုက်ဟ်ပြ်ညးဒဒိုက်မန် တအ် မဒိုတဲ၊ တင်သွာန်တအ်ဏအ်ဂို စကာဝံ ပွဲအရာပကောံတင်နင်သရုပ် ဒွာဲတွဟ်ဟ်တအ်ရောင်။

လိက်တူးလိက်သွာန်သွဟ်၊ .....

စွတ်တဲ။ .....

အခိုင်စ။ .....

အခိုင်တဲဒို။ .....

(ချူစုတ်သွဟ်ပွဲကိုဒွာဲသွးဟွံသေင် ခရက်ပွဲဒွာဲပန်ကဋ္ဌင်ဂိုညိ။)

၁။ အာယုက်ကိုလိင်

ယုမ္မးမုစိသွာံရော။ .....

လိင်မူးမုစိရော။ တြို ဖြ

၂။ ဗိုပြင်သိုဋ္ဌာန်

ပွဲကိုသိုဋ္ဌာန်မူး မှိဟ်နွံမုစိရော။ .....

မူးဂို ...

ညးကွိုပြ်အိန်ထိုင်

သမ္ဘာတုသို ကုညးကွိုပြ်အိန်ထိုင်

- ကောန်ဇာတ်ညးကျိပ်အိန်ထံင် (ဟံ့ဝံ့စှ်ဒွဲဇံဃီ)
- ကောန်ဇာတ်ညးကျိပ်အိန်ထံင် (စှ်ဒွဲတဲ)
- ကလောမသ ကုညးကျိပ်အိန်ထံင် ဟံ့သေင်သမ္ဘာ/တြသိုညး
- မုဟံ့သေင်ကုညးကျိပ်အိန်ထံင် (ဟံ့သေင်) သမ္ဘာတြသိုညး

၃။ အခိုင်လလအိမ်ပွဲဃိုင်

မွဲတန်တံ့ပွဲဃိုင်ဟံင်ပြင်လလအိမ်ဃိုင်ရော။ ... ..

၄။ ဂကူ/သာသနာမရၢ်သ့

မွဲဂိုဏ်းမူဂကူရော ... ..

- မန်
- ကရင်
- ကရင်ဗုဒ္ဓ
- ထဝါ
- ဗွာ
- သေံဇုန်
- ရခေင်
- ကရင်
- တွဟ် (ချူစုတ်ညိ)

ဘာသာမွဲဂိုဏ်းရော

- ဗုဒ္ဓဘာသာ
- ကလော်
- မူသလေန်
- (ခရေတ်ယုာန်) ပရီတေတ်သတေတ်
- တွဟ် (ချူစုတ်ညိ)
- မုဘာသာဟံ့မွဲ

၅။ ဒွဲဒ်နိဗ္ဗိဟ်

- မွဲဒ်နိဗ္ဗိဟ်ဒွဲဒ်အလိုရော။
- ပွဲချင်မွဲ
- ပွဲကွာန်မွဲ
- ယုပိုင်ချင်ကောပ်တုဲရး/ဒေသ

၆။ ကမ္ဘောန်ဂယိုင်လမျီု

- ပရေင်အုပ်စု/ကမ္ဘောန်ကွတ်
- ကမ္ဘောန်တဲ
- တိုလ္လီ
- ကွာန်ဂု
- ဗက်လု
- ကူသန်သွံရာန်
- ပွတ်ကပေါတ်
- ကွဲးဘာ
- ကမ္ဘောန်အပွဲ
- ကမ္ဘောန်ဟံမွဲ
- ကမ္ဘောန်လစဟံဒး

ကွာမွဲဟံဂွံဒ်ညးဒဒိုက်စိုပ်ပွဲဒ်ဒိုပ်၊ ကမ္ဘောန်မူးကွာတေဂ်မုရော။

- ပရေင်အုပ်စု/ကမ္ဘောန်ကွတ်
- သွံရာန် ကူသန်ကောပ်ကမ္ဘောန်စက်
- ရီပင်ကမ္ဘောန်သို့
- တိုလ္လီကောပ်ရပ်က
- ကောန်ပွာန်
- ကွဲးဘာ
- ကမ္ဘောန်သို့

ကမ္ဘာန်လစဟံဒး

လိက်မွဲသွပ်ကအ်မွဲသွပ် မွဲးချူလေပ်/ဗိုလေပ်ကိုဟာ။

ဘာသာဗွာ

ဘာသာမန်

ဘာသာကရေင်

ဘာသာအဂီလိက်

တွဟ်ဟ် (ချူစုတ်ဥပိ။)

ကဆံင်ဘာပညာ မွဲးတဲဒ်လပ် သျှင်အိုတ်ဂှ် မုရော။

တန်မူလ

တန်လဒေါင်

တန်သျှင်

စပ်ကိုကမ္ဘာန်နွံ/ကမ္ဘာန်ဟံမွဲတအ်ဂှ်လေပ်၊ နကိုမွဲးထပ်စုတ်တင်သွာန်မာန်ရ။ နကိုဥပမာမွဲး၊

ကမ္ဘာန်။

ပွဲမွဲးဂှ် --- --- ---

ကမ္ဘာန်နွံဗိုင်ဟာ။

ကမ္ဘာန်ဟံမွဲဟာ။

ဗိုပြင်ကမ္ဘာန်

ကမ္ဘာန်မွဲးဂှ် ဗိုပြင် သာ်လိုရော။

အခိုင်ပေင်င်

အခိုင်ကဝက်ကရဲ

ကမ္ဘာန်တဲအခိုင်ဟံသွာန်

ကမ္ဘာန်လှောင်ရာသီ

ယပ်ရမွဲးမိက်ဂွံတီ ဩန်လုပ်ဥပမာပွဲကိုချင်ကွာန်လေပ် ဂွံမာန်ရ။ ဥပမာ။

လွိုဟ်ဩန်လုပ်

မွဲးဩန်လုပ် ပွဲကိုလှောင်ဂိတု မူစိရော။

- သွပ် ၅၀၀၀ ဓါတ် ပွဲမွဲဂိတု
- အကြာ ၅၀၀၀ ဓါတ် ကို ၁၀၀၀၀ ဓါတ်ပွဲမွဲဂိတု
- အကြာ ၁၀၀၀၀ ဓါတ်ကို ၁၅၀၀၀ ဓါတ်ပွဲမွဲဂိတု
- ဤင်နူကို ၁၅၀၀၀ ဓါတ်ပွဲမွဲဂိတု

ယင်ရမ္မးမိက်ဂွံတီ ပရေင်ထတ်ယုက်ကို (ဝါ) ယင်မိက်ဂွံတီဗိုလီညးချင်ကွာန်တအ် ပရေလောင်ရောမ္မး သွာန်မာန် ရောင်။

ပကောံတင်နင်

လှဟ်မ္မး၊ ပွဲတင်နင် သရုပ်ချင်ကွာန်မွဲမွဲ မ္မးပကောံတင်နင်သင်လီတအ်ဂှ် မ္မးဆိုကောတ်မာန်ရ။ နဲကဲ သွက်ဂွံပကောံ တင်နင်ဂှ် နွံဒိုင် ဤင်ကိုဗိုရောင်။

သိက္ခိတက်ကျာ။

နကိုမိက်တီ ပရူဒဒ်မွဲသင် မ္မးဆိုဂပ ကုမ္မိဟ်မွဲတု တက်ကျာမာန်ရ။ ပလေဝ်ပလေတ်လပ် တင်သွာန်ဂမ္တိုင်တု တက်ကျာသိက္ခိမ္မး၊ တင်နင်နွံပိုက်ဂှ် မ္မးကလိဂွံ မာန်ရောင်။

ပွဲကာလမ္မးချုနွံပျိုန် တင်နင်သရုပ်ချင်ကွာန်၊ နကိုမ္မး မ္မးတက်ကျာသိက္ခိ အတိုင်မွဲသွပ်ရောင်။

- ညးဇွာ်ချင်ကွာန်ကို ညးမပြုပြင် - ဝင်ဒဒ်ချင်ကွာန်၊ ကပေါတ်တံရိဟ်၊ ဗိုပြင်ပကင်ရင်ဒိုင်။
- ကမ္မတီဖန်နဲကောံ ဝကောံညးဇွာ်ကွာန် - ပရေင်ကောပ်ကဲပကင်ရင်ချင်ကွာန်
- ညးဗျုထ် - ဝင်ဒဒ်ကိုယေန်သွာင်
- ညးချင်ကွာန် - ပရူယေန်သွာင်

ဗုဒ္ဓဘုရား၊ မှူးတက်ကျာ ကုမ္ပဏီမူကီ ဗဟုသုတ တီကျိုဟ်ပရူချင်ကွာန်ညိ။

လိက်ရင် (လိက်စုတ်သမ္မိမချူလပ်)

လိက်ရင် မစုတ်သမ္မိလပ်တအ်ခွံ၊ သွက်တံရိဟ်တင်နင်ပရိုင် ပွက်ဇွော်ကောန်ရောင်။ အဓိက မဂ္ဂုန်တင်နင်တအ်ရောင်။ ပွဲကီရင် (အုတ်ခုပ်) ချင်ကွာန်တအ် စပ်ကီစုတ်သမ္မိ မချူလပ် အတိုင်ပွဲသွပ်နွံရောင်။

- ကပေါတ်တံရိဟ်
- လွိဟ်မ္ပိဟ်
- သန်ဂအံ
- ပေါသွင်ကောပ်ပရူကီစုတ်ဇွော်

တင်သွာန်

- ယဝ်ရမ္မးကောန်ခွံပျိုန် တင်သွာန်မ္ပဲစုံမ္မး၊ စပ်ကီ ကိစ္စတင်နင်သွပ်တော် လွဂိုတ်ညိ။
- တင်သွာန်တအ်ညင်ဂွံစွဲ ဒေမ္မလပ်ညိ။
- တင်သွာန်တအ်ကီ ကီုလောဲသွာခိုင်ညိ။
- တင်သွာန်၊ သွာန်ထောက်တအ်ဟောင် သွက်ဂွံသွာန်ညိ။
- တင်သွာန် ဆက်စပ်ခိုင်ကီ ပရေင်ပုဂ္ဂို၊ ဖျေသိက္ခာညးမ္ပဲစွဲ လွသွာန်ညိ။
- မွဲပွောန်ခပ်တင်သွာန် (၂) သွာန် လွသွာန်ညိ။
- လွသွာန်တင်သွာန်ယုက်ကဲထဲထဲညိ။
- လွသွာန်တင်သွာန် သွက်ပုဂ္ဂိုမ္ပဲ သွဟ်သောဝါတ်ဂိုတ်ညိ။
- ကွာမ္မး ဟံဂွံစကာ တင်သွာန်တအ်၊ ကွာဟံဂွံစုတ် ပွဲတင်သွာန်မ္ပဲစွဲ၊ နကီမ္မး စမ်စတ်တဲ သွာန်ရင်မ္ပိဟ် မ္ပဲစွဲညိ။ အဓိပ္ပာယ်တင်သွာန်ကီ ကွးမးခိုင်ဟာ။
- ယဝ်ရသုင်စောဲသွာန်အာ တင်သွာန်တအ်ဏအ်မ္မး၊ တင်နင် သာ်လီုတအ် မ္မးပကောံဂွံမာန်ဂို ချူပွတ် ထောံ ပွဲအပြေံညိ။ ကာလဂိုမု တင်သွာန် သွာန်ဟံထောက် တအ်ကီ ပိုတအ် ဟံဒးစုတ်ရ။

သုင်စောဲ တင်နင်ဂမ္ပိုင်

နကီမ္မး မ္မးပကောံတင်နင် အတိုင်သွပ်ဏအ် (၂) ဂကူရောင်။

- တင်နင်ဝင်ဒဒ် (Backgromd Information)
- တင်နင်မဂ္ဂုန် (Statistics)

တင်နင်ဝင်ဒဒ်

တင်နင်ဝင်ဒဒ်ခွံ ခွဲမဆက်စပ်ခိုင်ကီ ပရူပရာဝင်အတိုက်တော်ကီ အခိုက်ကွာယေန်သွာင် ပရူဒဒ် ပွဲချင်ကွာန်မ္ပဲစွဲ လွိဟ်မ္ပိဟ်ကောင်မင်ဘာ/ ဟံဂကောင်မင်ဘာ၊ လွိဟ်မ္ပိဟ် ကမ္မာန်နွံ/ကမ္မာန်ဟံမ္ပဲ ကောံ ပရေင်တွဟ်ဟ်ဂမ္ပိုင် တအ်ရ။

မဂ္ဂုန်လွိဟ်

ပွဲကီကာလ မ္မးကပ္ပိတင်နင်မ္မး ဝံနင်မဂ္ဂုန်တအ်တဲ လျူတင်နင်တအ်ကီ ပိုတအ်မ္မးပါပါရောင်၊ ဟီမ္မဲသာ်ပွန်မ္မး အဓိပ္ပာယ် မဂ္ဂုန်တအ် သာ်လီုကီ မ္မးဂ္တိုက်ဂွာဲရောင်။ ပွဲအရာပြေင်ရေင်မဂ္ဂုန်တအ်ခွံ ညင်ဂွံစွဲသောတ်ပိုပြင်ခွံ ရင်ကောတ်အတိုင်ပွဲ

သွပ်ဏာအ်ညိ။

၁။ ပြင်ရေင်ဖျဲမဂ္ဂန်တအ်ညိင်ဂွံသွောတ်ညိ။ ဥပမာ -

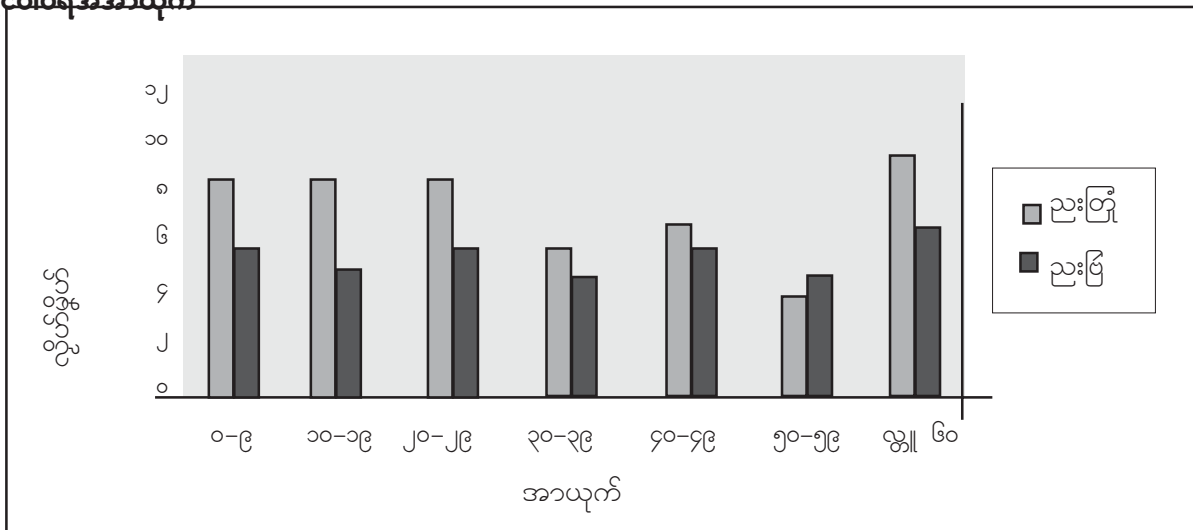
- လွိုင်မဂ္ဂန်ဆေင်ကိုလွိုင်မိတ်ဖါ
- လွိုင်မဂ္ဂန်ဆေင်ကိုအယုက်
- လွိုင်မဂ္ဂန်ဆေင်ကိုကလိဂွံကမ္ဘာန်

၂။ သိုင်ခွံပွဲမဂ္ဂန်တအ် နဒ်ဒိုပိုင်ခံက်အင်ညိ။ ဥပမာ -

အယုက်	ညးတြီ	ညးဗြဲ	အပံင်
၀-၉	၉	၆	၁၅
၁၀-၁၉	၉	၅	၁၄
၂၀-၂၉	၉	၆	၁၅
၃၀-၃၉	၆	၅	၁၁
၄၀-၄၉	၇	၆	၁၃
၅၀-၅၉	၄	၅	၉
၆၀+	၁၀	၇	၁၇
အပံင်ဖအိုတ်	၅၄	၄၀	၉၄

၃။ မဂ္ဂန်တင်နင်တအ်ဏာအ် သိုထွဲ ပွဲကိုဗိုဂရပ်လေဝ် ဂွံမာန်ခိုင်ရေင်။ ထူဏာအ်ဝံ၊ ဒိုဥပမာမဲ့ သွက်ဂွံထွဲတင်နင် ပွဲလွဲဏာအ် နဗိုပိုင် “ဂရပ်” ရေင်။

ပရေင်ပိပရန်အယုက်

၄။ မဂ္ဂန်တင်နင်ဂမ္တိုင်တအ်ဂှ် ပြင်သွဲဇာဏာအိုတ်တအ်ကွဲ(%)တအ်လေဝ်ဒိုဂွံမာန်တုဲ ပွဲဂကောံဟံတုင်သွက်ဂမ္တိုင်

တင်နင်တအ်ဂံ ပိုတအ်ပတောံစတ်ဝံရောင်။

၅။ ကာလမူးပွဲတင်နင်တအ် နဒဒ်တုအ်ကွဲတဲ ဌ်တဲမူး၊ ထောံစုတ်ဏာ တင်နင်တအ် ပွဲကိုခံက်အင်တအ်တဲ နကိုတုအ် ကွဲပွဲနံဝံတဲ ပွဲထွေးပွဲခံက်အင် ဝံရောင်။

ကျော်ရင်ဥပမာ အတိုင်ပွဲသွပ်တေ့ညို၊ ပွဲဂကောံတင်သွာန်ဂံ တင်သွာန်ဏာအ်ပါဒွိုင်ရောင်။

ဂကူကမောန်

ကမောန်မူးဂံပိုပြင်သင်လီရောင်။

- အခိုင်ပေင်င်
- အခိုင်ကဝက်ကပဲ
- ကမောန်တဲအခိုင်ဟံသွာန်
- ကမောန်လောင်ရာသီ

နူကိုမိုဟ် (၇၀) တွမူးသွာန်သျှက်နင်တဲဂံ သွဟ်ခွဲနံပိုသွပ်ဏာအ်ရ။

☐ အခိုင်ပေင်င်	၂၀ တွ	= ၂၉ %
☐ အခိုင်ကဝက်ကပဲ	၃၇ တွ	= ၅၃%
☐ ကမောန်တဲအခိုင်ဟံသွာန်	၁၀ တွ	= ၁၄%
☐ ကမောန်လောင်ရာသီ	၃ တွ	= ၄%

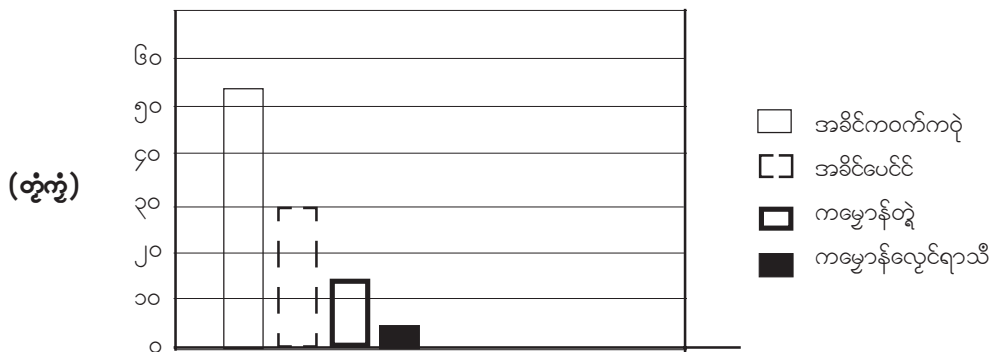
အတိုင်မဂ္ဂနံ ပွဲကိုပွဲသွပ်မူး မိုဟ်ဝံကမောန် အခိုင်ပေင်င်ဂံ (၂၀) တွခပ်ရောင်။ ပွဲကိုချင်ကွာန်ဝံ မိုဟ်အဝဲစိုပ် (ကျောန်ကမောန်ဝံ) နံပွဲဟ် (၇၀) တွရောင်။ ဟိုတ်ဂံရ ပွဲကာလပိုတအ် တော်တုအ်ကွဲ (%)မူး ၂၀ ဂံဒးစကို ၇၀ တဲ ဒးပွပ်ကို ၁၀၀ ရောင်။

$$(၂၀ \div ၇၀) \times ၁၀၀ = ၂၉ \%$$

ဗိုပြင်ကမောန်ပွဲချင်ကွာန်

နကိုမူးကျောန်ပွဲတင်အင် နကိုတဲလေဝံဝံမာန်ရောင်။ သွက်ပွဲပွဲဟ် ဗိုပြင်ပွာန်ကိုပရင် အတိုင်ပွဲသွပ်ဏာအ်ဂံ လောဲ သွာဒွိုင်ရ။

ဗိုပြင်ကမောန်ပွဲချင်ကွာန်

၆။ နူကီခံက်အင်တအ်ကီ၊ ပွာန်ပရင်တအ်ကီ မွဲးကီသွတ်မာန်ရောင်။ ဥပမာ - ပွဲကီချင်ကွာန်မွဲးဝံ ယဝ်ရ မွဲဟ်ကမ္မာန် နွံပေင်င်ဂ် ၃၃% ၊ မွဲဟ်ကမ္မာန်ဟံမွဲတအ် နွံ ၆၆% ၊ ကမ္မာန်တဲကီကမ္မာန် လေင်ရာသီဂ် ညးမွဲလေဝ် ဟံဝံကွာန်မွဲး ပွဲအကဲအရာ သတ်ကအ်ဂ် ဝီလီမွဲး ဖျဲသျှတ်သွတ်ရော။ ပွဲကီမွဲဟ် (၁၀)တု၊ မွဲဟ် (၇) တုတအ်ဂ် ကမ္မာန်ဟံမွဲ ဝံမွဲး၊ သွက်ဝံဂလိုင်ပျိုန်ကမ္မာန် ပွဲချင်ကွာန်ဂ် မွဲးချပ်ဇြိုဟ်နက်ကံရောင်။

ပွဲကီတင်နင်သရုပ်ချင်ကွာန်၊ ကွာန်စိုတ်လင် ချိုတ်ဟံပျိုတ်ဟံမွဲဝံ ဝီပြင်ချင်ကွာန်ဂ် မံက်ဒိုင် ချိုတ်ဟံပျိုတ်ဟံရောင်။ အတိုင်မွဲးဆိုင်ဂဗ ကီရ၊ တင်နင်သရုပ်ချင်ကွာန် သင်စောဲလုပ်သွက်ပိုတအ် သောံဇွဲးမောဝ်ပျိုန်၊ ဖောအ်ဗြေဝ်ပျိုန်ကမ္မာန် မရေင်တုင်ဒတုဇီ ကောံအစီအဇန်ကမ္မာန်နာနာရောင်။

သရုပ်

ပွဲကီအခန်ကအ်ဝံ ပိုတအ်၊ အဓိကပိုတအ် ချိုက်သီကီဏာဝီလီဝံခွဲပဒ် “တင်နင်သရုပ်ချင်ကွာန်” မွဲသတ်ဝင် ရောင်။ သွက်ချင်ကွာန် သတ်လီ ဝံခွဲပဒ်တင်နင် သရုပ်ချင်ကွာန် မကိတ်ညီကီမွဲးဂ် မွဲးချပ်တု၊ ဥပမာကီလင် ပွဲလိက်အုပ်ကအ် သွက်မွဲးဝံဒေပက်ကွာန်ဖအိုတ် ဟံသေင်ရောင်။ တင်နင်သရုပ်ချင်ကွာန်ဝံ မမံက်ထွဲးကီဝီပြင် ချင်ကွာန်ဇေတ်ဟံမဒ်တု ဝံကီရိ ယျာ သွက်ဝံကွာန်ပရေင်ဖောအ်ဗြေဝ်ချင်ကွာန်၊ သွက်ဝံဒ်အထံက်အပင် အကြာညးချင်ကွာန် သွက်ဝံကွီဟံခွင် ညးမွဲ ကောံ ညးမွဲ၊ သွက်ဝံဒ်အထံက်အပင် ပွဲကာလပိုတအ်ပတိုန်ထွဲး အာတ်မိက်ဩန်မဒ်ရ။

အခန်း (၂)

ပွမၤဂြိုက်ၤကွဲး နွံပိုက်ချင်ကွာန်

ဆက်မိတ်

ဒင်တျင် နူအခန်း (၂) ၊ လိက်ကွပ် “တင်နင်သရုပ်ချင်ကွာန် ကောံ ပွမၤဂြိုက်ၤကွဲး နွံပိုက်ချင်ကွာန်”ရ။ အခန်း
ဏာအိၣ် ပိုတအိၣ်ကောံခမ ပွမၤဂြိုက်ၤကွဲးနွံပိုက်ချင်ကွာန်မဒ်ရ။ ပွဲကီုအခန်းဏာအိၣ်ပို တအိၣ်ဗွဲးလူတ်ကွာန်စိုတ်အာ သာ်လီုပို
တအိၣ် ဝံတီပွမၤနွံပိုက် သွက်ပွဲးဒဲးတုဲပို ပွဲချင်ကွာန်ရောၣ်။ အရာဏာအိၣ်ပို ကိစ္စပွဲးသွင်တအိၣ် ပါလုပ်ရ။

- ဒးတီၤကွါဟ်အဓိပ္ပာယ်အကြာ “နွံပိုက်” ကို “မိက်ဝံဝံ” နှိရောၣ်။
- တင်နွံပိုက် နွံပိုလီုရ် ချူရောၣ်ပျံၣ်ရောၣ်။
- လွှာၤဆီုဂပတုဲ ပရေၣ်နွံပိုက်မိတ်တအိၣ် ပိုလီုပိုင်သွဲးကျင်ၣ် တီမာန်ရောၣ်။
- ဓမံက်ပွဲးတပွမၤနွံပိုက်ဂမၠိုင်။
- သွက်ပွမၤနွံပိုက်ဂမၠိုင် ပိုလီုဖျါကဲပပေၣ်မာန်ရောၣ်။

ပွမၤဂြိုက်ၤကွဲးနွံပိုက်ဝံ၊ ပွဲချင်ကွာန်မဲ့မဲ့ သာ်လီုပိုတအိၣ်ဒ်ဂုဏ်ဖီမာန် ဓမံက်ထွဲးကိုတုဲ၊ ပိုလီုပိုတအိၣ် ဖန်ဇန်ချင်ကွာန်
ပိုတအိၣ် နှိဒွဲးသွက်ပွဲးခံစံင်အာ ပွဲမခိုဟ်တုဲဟ်မဲ့ရ။ “နွံပိုက်” ကို “မိက်ဝံဝံ” နှိ ပိုတအိၣ် ယုက်ထုဲလေပ်ရ။ ပွမၤဂြိုက်ၤကွဲး
နွံပိုက်ဝံ ဓမံက်ပွဲးတပရေၣ်နွံပိုက် ပွဲကီုချင်ကွာန်ပို ဖအိုတ်ရောၣ်။

အခန်းဏာအိၣ်ပို၊ ဆက်စပ်ကိုလိက်ကွပ်တုတ်ဟ်တအိၣ်ရောၣ်။ လိက်ကွပ်တအိၣ်ပို။

- ချူဇန်လိက်ပွဲးထွဲး
- ကိုန်အစီအဖန် ပွဲချင်ကွာန်

ကွာမူးဟံဝံလူတ် အာဂတတောံဝံ၊ မူးမူးကွါဟ်ကောတ်လပ် အဓိပ္ပာယ် ပွမၤဂြိုက်ၤကွဲးနွံပိုက် ချိုတ်တီၤပိုတ်တရ။

ပွမၤဂြိုက်ၤကွဲးနွံပိုက်ဝံ၊ မဒ်ကိရိယုာ သွက်ပွဲးကွာန်ပရေၣ်ဖောအိၣ်ဗြေၣ် ပွဲချင်ကွာန်တုဲ၊ ပွဲဏာအိၣ်မူးတင်သွာန် မွဲစုင်သွက်ပွဲး
သွာန်ဂြိုက်ၤကွဲး တင်နွံပိုက်ညးချင်ကွာန်တအိၣ်မဒ်ရ။

- ပွဲကီုချင်ကွာန်တအိၣ် ကာလကွာန်စိုတ်အာ ပွမၤဂြိုက်ၤကွဲးတင်နင်မူး၊ ပိုတအိၣ်ဗွဲးဂြိုက်ၤကွဲးအတိုင်ပွဲးသွင်ရောၣ်။
- တင်နင်ညးတအိၣ် နွံပိုက်ကို မူရောၣ်။
- ပွဲကီုအခိုင်ပစ္စုန်ဏာအိၣ်၊ ဗွတ်အလီု ဒးဒင်ဖျါကဲပပေၣ် နူကောံတအိၣ်ရောၣ်။
- နူကောံတအိၣ် ဝံဖျါကဲပပေၣ်ကို မူသေ့ဒိုင်ဏီရောၣ်။
- ကမ္ဘာန်ဒတုဲပို သွက်ချင်ကွာန် နွံပိုက်ဏီရောၣ်။

ပွဲကာလ မူးဂြိုက်ၤကွဲး (ဝါ) ကွာန်စိုတ် ပွမၤဂြိုက်ၤကွဲးနွံပိုက်မူး၊ ပွဲကီုချင်ကွာန်မဲ့မဲ့ ညးတအိၣ် နွံပိုက်ဇေတ်တံ သာ်လီုရ်
တီကောတ် မာန်ရောၣ်။ လဆောပ်မူး၊ ညးချင်ကွာန်တအိၣ် နွံပိုက် “ဂ်မူရော” မိက်ဝံဝံ” ဟီုဂ်မူရော ယုက်ထုဲဒိုင်ရောၣ်။
ပွဲမၤဂြိုက်ၤကွဲး လွှာၤနွံပိုက်ကို ယုက်ထုဲအာကိုကပေါတ်ကညာတ် မိက်ဝံဝံ မပ္ပံကိုကီုစက်၊ စက်ကိရိယုာ၊ ကပေါတ်သိုက်တုတ်ဟ်
တအိၣ်ရ။

ပွဲကာလမူးဂျိုက်ကွဲတင်နင်နွံပွဲကဲမူး

- ပွဲကျောပ်ရံင် တင်နင်သရုပ်ချင်ကွာန် ဖွဲကိပ်ကွာတဲ၊ မုဒ်ဒိုင် ပွဲချင်ကွာန်ဂှ် တီမာန်ရောင်။
- ပွဲချင်ကွာန် မုဒ်ပွဲကဲကီဂှ် ဖျံလပ် သျှတ်သွက် မာန်ရောင်။
- တင်နွံပွဲကဲအလီ ကိစ္စဇော်အိုတ်ကီ တင်နွံပွဲကဲအလီ ကိစ္စပွဲဇော်ဂှ် တီမာန်ရောင်။

ဂကောံဒတဲဖီ ညးချင်ကွာန်ဝံ ညးဂှ်ရော။

ဂကောံဒတဲဖီညးချင်ကွာန်တအ်ဝံ ကျောန်စိုတ်ပွဲချင်ကွာန် သွက်ထံက်ပပင်ကို အစီအဇန်ဒတဲဖီ မွဲသွက်တဲ အတိုင်သွက်တအ် ပါလုပ်ရောင်။

- အ္စာဘာတအ် ဖချိုက်ပပင်ဒိုင်ကို ပရင်ပညာ
- အ္စာဂဉ္စတအ် ရံင်စံင်ဒိုင် ပရင်ထတ်ယုက် ညးချင်ကွာန်
- ဂကောံဖချိုက်ပပင်ရံင်စံင်ကိုကောန်ဇုန် (ဝါ) ဘာမင်မွဲကောန်ဇုန်
- ဌာနအလီအသီ (ဝါ) ကမ္မဏီ ဖချိုက်ပပင်တင်နွံပွဲကဲချင်ကွာန် ဂှိုင်အိုတ် မဟံင်ကိုပုတ်၊ ဖုင် ကို ခုတ်စကာ တအ်။
- ပုဂ္ဂလိက ဝါဂကောံမထံက်ပပင်ကို ဌာနဝီဇုန်၊ ဘာမင်ကွဲးဘာ ကျောံကောန်ဇုန်မိမဟံင်မွဲ၊ ဌာနသွက် မွာန်သွတ် ကျောံပရင်ရံင်စံင် ဒုက္ခိတတအ်။

တင်နွံပွဲကဲကို မိက်ဂွံဂွံ

အကြာတင်နွံပွဲကဲကိုမိက်ဂွံဂွံတအ် တွဟ်ခြာသင်လီရော။

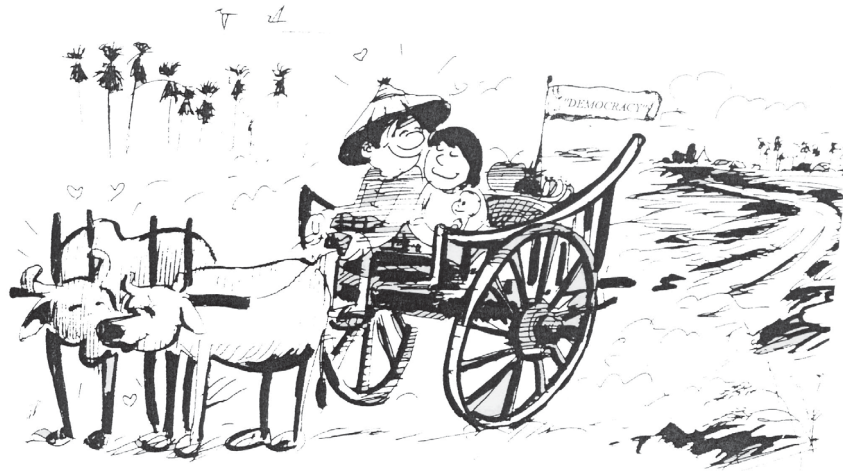
တင်နွံပွဲကဲဟိုဂှ် သွက်ဘဝပိုတအ် သွက်ဂွံမင်မိပ်မိပ်ဗိုဟ်ဗြိုဟ်ဂှ် နွံပွဲကဲ အတိုင်သွက်ရ။

- ပရင်ထတ်ယုက်ခန္ဓကာယု
- ဒုင်စသိုင်ခိုဟ်တိုဟ်
- ပရင်ထတ်ယုက်စိုတ် - ပံင်ဖက်ကို ညးဂမ္တိုင်ဒးရး
- ပရင်ထတ်ယုက်ပိုန်ဗြပ် - ဩန်နွံ၊ ကမ္မာန်နွံ

သွက်ဘဝပိုတအ် ဂွံမင်စံင်မိပ်ဗြိုဟ်ဗိုဟ်ဟိုဂှ် ပိုတအ်နွံပွဲကဲအရာ ဖွဲသွက်ဏအ်ရ။

- ခုတ်
- ကျာ
- စ့စ
- ဒွဲမင်ရံင်ကို ဂှိုက်ယာတ်
- ဆာန်ကိုန်၊ အပိုင်အဖက်ကျောံသကအ်ရဲ
- ပရင်ပံင်ဖက်ကို ညးဂမ္တိုင်
- တင်ရန်တုအ် ပွဲဘဝ
- ဩန်

- ပရေင်အာကျင်
- ပရေင်ပညာ
- အဝို ကို အခေါင်ဟိုဂး ပွဲအရာပရေင်ချင်ကွာန်
- အခေါင်ပွဲအရာဥပဒေ
- ပရေင်ဂိုကျို

တင်မိက်ဝံဝံဝံ ကပေါတ်ကညောတ်နွံပိုက် သွက်ပိုတအ်ဝံဂျိုင်တ ခိုတ်တိုဟ်တိုန်ဟံသေင်၊ ဆဂး ပွဲကိုဘဝမွိတ် ပိုတအ် မင်စင်အာ သွက်ဝံမိပ်ဗြိုင် ဟေင်ရေင်။ အရာတအ်ဝံ-

- ဝိုက်ယာတ် ပဇ္ဇောံကျေပ်
- သိုကျေပ် မွဲကို ကပေါတ်ကညောတ်ဂမ္တိုင်
- ဩန်ထပ်ဂျိုင်
- စံက်သီကရေက် ကောံ အရေက်
- ကွီစက် (ကာ) တိတ်လက္ကရ်အိုတ်

တင်နွံပိုက် တွတ်ခြာဒိုင်ဂမ္တိုင်။

ပွဲကိုပိုတအ်ညးဂမ္တိုင်ဝံ၊ တင်နွံပိုက်စပ်ကိုခန္ဓကာယ၊ စိုတ်စရိတ်၊ ပရေင်မွိတ်၊ ဓပ်ပတောံကို ပရေင်ပိုန်ဗြိုင်တအ် ပါ လုပ်ရေင်။

- ပွဲအရာအိန်ထင်မွဲမွဲ၊ တင်နွံပိုက်ဂမ္တိုင်ဝံ-
- ရှေ့သို ညးသကအ်
  - သိုက်ဆာန်
  - ပရေင်ပံင်တောံ
  - အထံက်အပင်အရီအပင် ညးမွဲကျေပ်ညးမွဲ

☐ ကိုအခင် ညးသကအ်၊ ညးမွဲကို ညးမွဲ တီစိုတ် ညးသကအ်။

ပွဲကိုချင်ကွာန်ဝံ ညးဂမ္တိုင်တအ် တန်တံင်စံင် ခွင်တဲ တင်နွံပွဲကို ပွဲကိုချင်ကွာန်မွဲဝံ တွဟ်ခြာခွင် ညးသကအ် ကိုရ။ တင်နွံပွဲကိုတအ်လေဝ် ခေမဆက်စပ် ခွင်ကို ညးဂမ္တိုင်တဲ၊ ဟံဆက်စပ်ကို ပူဂိုမွဲတွမ်ရ။ တင် နွံပွဲကို ပွဲချင်ကွာန်ဝံ -

- ☐ ဝိုပြိုင်ဒက်ပတန် - ပွဲကို သွပ်ပရေင် အုပ်ရုပ်ချင်ကွာန်ဝံ၊ ညးဂမ္တိုင်တအ် ဝံ ဒုင်စသိုင် ဆက်ဆောံတုပ်သွဟ်။
- ☐ ကပေါတ်တံရိုဟ် - မွိုဟ်ကမ္ဘာန် ၊ သြန်၊ ကပေါတ်ကွတ်၊ ဌာန်နာနာ
- ☐ ချင်ကွာန်ဝံ ဇာပ်မွိုဟ်တအ် ပိုင်ပြိုင်ခွင် ရောင်၊ လညာတ် မွဲနွံရ။
- ☐ ဂကောံကိုအစီအဇန်ကမ္ဘာန် - အတိုင် ပုဂ္ဂလိကကောံ ဂကောံမွိုဟ်တအ် နွံပွဲကို ရ် သွောံပပင်ကိုမာန် ပိုင်ရောင်တျင်ကို ရောင်။
- ☐ နဲကဲဆက်စွောံ ညးသကအ် - ဝံတင်နင်ပရိုင်သိုင် နူကောန်ချင်ကွာန်၊ ဗစိုပ်ကောန်ချင်ကွာန်၊ ဂကောံ ကို ဂကောံတုဒါန်တအ်ရောင်။

ကလေင်ဝံတင်နွံပွဲကို - အတိုက်ကိုအနာဂတ်

တောံရံင်ကိုအခင်တဲလှဲလှဲဟ်မွဲ၊ ပွဲအခင်အတိုက်တောံရ် ဘဝမွိုဟ်ပိုတအ် သွက်ဝံစသုင်မံင်စံင်အာဂ် လေဝဲသွာညိရောင်။ တင်နွံပွဲကိုဂမ္တိုင်ဝံ ပတပ်ဏာကျိပ်ပွဲသွပ်ဏာအ်ရောင်။

- ☐ ပရေင်ဂျိုင်တဲလမ္ပို
- ☐ ဒက်ပွန်ပွိုန် ဂကောံအိန်ထံင်ကို ဝဲစွစ (ဝါ) တိုကောတ် တံဆုတံဆုန် သွက်ဝံစသုင်အာ။
- ☐ ကူသန်သွံရာန်

ပွဲကိုပူဂိုမွဲကို ချင်ကွာန်မွဲကို ပွဲကိုအတိုက်တောံမွဲ၊ တင်နွံပွဲကိုတအ်တဲ တုပ်သွဟ်ခွင်ရောင်။

ပွဲကိုအခင်အတိုက်တောံမွဲ၊ မွိုဟ်တအ်သွက်ဝံဂျိုင်တဲ သွောံပပင်တင်နွံပွဲကို ညးတအ်ဝံ၊ ညးတအ် ပတေံကောတ် လွဲဇိုင် ညးတအ်တဲ ညးတအ် ဖန်ပဒ်ကောတ်တဲရောင်။ ရဲဝံမပွိုကို

- ☐ ဗက်လှ၊ ဝဲစွစကို တိုကောတ် သွက်ဝံစတအ်ရောင်။
- ☐ ဝှိုက်ယာက်ကောံ ဇိုင်ကောတ်တဲ၊ သွိုဌာန်ကောံ သိုင်နွံကောတ်တဲရောင်။
- ☐ ပွဲအိန်ထံင် ကလောမသကောံ သွောံကောံဇွောံဝံ ဖန်ဇန်ကောတ်တဲရောင်။

ယဝ်ရ တင်နွံပွဲကိုတအ်တဲ ဟံမွဲ ပွဲကိုဒေသ ညးတအ်မွဲ၊ ကူသန်သွံရာန် တဲကိုဒ်၊ သွာံကောတ်ကပေါတ် ညးသကအ် ကိုဒ် ကလိဝံ မာန်ရောင်။

တင်နင်သရုပ်ချင်ကွာန် (လိက်ကွပ်သွက်ဂွံလုတ်)

တန်ပတောန်တရးနဲကဲဖန်နဲကောပ်ကဲပွဲရးဒေသ

လျှာဟ်ဝံ၊ သွက်ညးဂမၠိုင်တအ် သွက်ဂွံဖျါကဲပမင်တင်နွံပွက်ညးတအ်ဂှ် -

- ဂွဲဒဲသြန်လုပ်တဲ ရာန်စွစ၊ ပဋ္ဌောံ၊ သို့ဌာန်နာနာသတ်။
- အလိုအသီပမင်ကိုသြန်၊ သို့ဌာန်ကောံ သွက်ကောင်ကာနာနာသတ်။
- ဂကောံမဒတဲဖို - မဟံကိုဘာ၊ ရင်ဂဉု ကောံနာနာတအ်ဂှ် ကျင်ပမင်ကိုရောင်။

ဖျါကဲပမင်ကို တင်နွံပွက် ညးဂှ် တာလျိုင်နွံရော?

ယွံ - တာလျိုင်တအ်ဝံ လျိုင်တအ်ဂှ်ဒုတိယလျိုင်ပုဂ္ဂလိက၊ လျိုင်ဒုတိယလျိုင်အလိုအသီ၊ လျိုင်ဒုတိယလျိုင်ဂကောံ မဒတဲဖိုတအ်ရောင်။

ပွဲကိုအခိုင်တဲဏအ်၊ စရင်အင်သွပ်ဏအ် ထွေးပူးလပ်တင်နွံပွက်တအ်ဖဒိုတ်ဂှ် မူရောမဒတဲ ညးဂှ် မွဲကောတ် တာလျိုင် ရော - မဒတဲရောင်။

ဥပမာ - ပွဲကိုချင်ပရင်ပိုန်ဒြပ်ဖျာတအ် ဇော်မောဝ်ဒိုင် ပွဲမဂ္ဂိုင်တအ်၊ စပ်ကိုပရင်မွဲဟ်/အစီအဇန်ဒတဲဖို တအ်ဂှ် နူအလိုအသီထံက်ပင်လပ်တဲ၊ သွက်တအ်ဂှ် ဒုတိယတိုင် ပွဲသွပ်ဏအ်ရောင်။

တင်နွံပွက်	ပုဂ္ဂို	အလိုအသီ	ဂကောံမဒတဲဖို
စွစ			
သုတ်			
ဒွဲမံင်စံင်			
ဂြိုက်ယာက်			
ပရင်အာကျင်			
သို့ဌာန်			
ပရင်ပညာ			
ပရင်ရံင်စံင်ထတ်ယုက်			
သြန်			
ဆာန်ကိုန်၊ ရဲသကအ်			
ပိုင်ပြီကပေါတ်			
ဒတဲဖိုနာနာ			
အစီအဇန်တင်ပတောန်			
အစီအဇန်သွတ်			
တင်နင်စပ်ကိုစွစ			
ပရင်စိုတ်			
ရံင်စံင်ညးဗျုတ်			
ရံင်စံင်ဝိဝတ်တောင်			
နွံပွက်ချင်ကွာန်			

ပွဲကီုချင်ကွာန်မဲ့မဲ့၊ ဒွဲညးချင်ကွာန်တအ် ကျောန်စိုတ် ပရေင်တိုလ္လီဂမ္တိုင် တအ်ဝံ၊ နူကီု အလီုအသီတအ် ထံက်ပင် အောန်တဲ ပွဲကီုဒွဲဇာတ်ဝံ နူကီုဂကောံအလီုအသီဟံသေင် (NGOs) ကီု ပရေင်ထံက်ပင် နွံပွဲကဲတဲ ခက်အင်ဝံ အတိုင် ပွဲသွင်ဇာတ်ရောင်။

တင်နွံပွဲကဲ	ပူဂီု	အလီုအသီ	ဂကောံဒတဲဖို
စုစ			
ချ်			
သို့ဒွဲမင်စင်			
ဂြိုက်ယာတ်			
ပရေင်အာကျင်			
သို့ဌာန်			
ပရေင်ပညာ			
ပရေင်ရိုင်စင်ထတ်ယုက်			
ဩန်			
ဆာန်ကွိုန်၊ ရဲသကအ်			
ပိုင်ပြိုကပေါတ်			
ဒတဲဖိုနာနာ			
အစီအဖန်တန်ပတောန်			
အစီအဖန်သွတ်			
တင်နင်စပ်ကီုစုစ			
ပရေင်စိုတ်			
ရိုင်စင်ညးဗျုထ			
ရိုင်စင်ဝိဝတ်တောင်			
နွံပွဲကဲချင်ကွာန်			

ဟီုပွဲသရုပ်မွဲ၊ သွက်ဂွံပပေင်ကီု တင်နွံပွဲကဲ ပူဂီုမွဲဒွဲတာလျိုင်မွဲရောင်။

တင်နွံပွဲကဲသွက်ချင်ကွာန်တအ်ဂှ် မဒွဲတာလျိုင်နုရ် ပူဂီုညးဂမ္တိုင်၊ ဒွဲတာလျိုင်အလီုအသီကီု ဂကောံဒတဲဖိုတအ်ရောင်။

- ပရေင်နွံပွဲကဲ ပရေင်ကာယုမွဲဂှ်၊ ပူဂီုမွဲကီု၊ အလီုအသီကီု၊ ဂကောံဒတဲဖိုကီု ပပေင်ကောတ် ဝံရောင်။
- ပရေင်နွံပွဲကဲ သွက်အလိုက်စိုတ်မွဲဂှ် မွဲဟေင် မွဲပပေင်ကောတ်ရောင်။
- ပရေင်နွံပွဲကဲ သွက်ပရေင်မွဲဟ်မွဲဂှ် မွဲဟေင်မွဲပပေင်ကောတ်ရောင်။

- ပရေင်နွံပွိုက် သွက်ပရေင်စိုတ်မွဲးဂှ် မွဲးဟေင် ဗွဲးပပေင်ကောတ်ရေင်။
- ပရေင်နွံပွိုက် သွက်ပရေင်ပိုန်ခြပ်မွဲးဂှ် မွဲးဟေင် ဗွဲးပပေင်ကောတ်ရေင်။
- ပရေင်ပလံင်ဗစိုပ် အာကျင်တအ်ဒွံ၊ ယဝ်ရ မွဲးပပေင်ကောတ်ဂှ်မွဲး မွဲးဟေင် မွဲးပပေင်ကောတ်ရေင်။

ယဝ်ရ ဆက်စပ်ကို တင်နွံပွိုက်ချင်ကွာန်

- သွက်ပရေင်အာကျင် ပလံင်ဗစိုပ်သိုတ်ဒိုတ်ဒွံ၊ နူကိုအလိုအသီဟေင် မွဲးပပေင်ကို ချင်ကွာန်တအ်ရေင်။
- သွက်ပရေင်ပညာ ကောံ ပရေင်ထတ်ယုက်တအ်ပွန်လေဝ် ဒှ်တာလျိုင် အလိုအသီတအ်တုဲ လဆောင်မွဲး၊ ဒှ်တာလျိုင် ဂကောံဒတုဲဖိုတ်တအ်ရေင်။
- အစီအဖန်တန်ပတောန်တအ်ဒွံ၊ ဂကောံဒတုဲဖိုတ်တအ်ဟေင် ပိုင်ရေင်တြိုင်ကိုရေင်။
- အထံက်အပင် ပရေင်မွိုတ်တအ်ဒွံ နူကိုအလိုအသီဟေင် မွဲးပပေင်ကိုတုဲ၊ ပွဲကိုဒွဲလျိုင်တအ်မွဲး နူကို ဂကောံဒတုဲဖိုတ်တအ်ဟေင် ပိုင်ပပေင်ကိုရေင်။
- ပွဲအရာအစီအဖန် ရံင်စံင်ညးဗျူထတ်တအ်ဒွံ နူကိုအိန်ထံင်ညးကိုညး ပိုင်ထံက်ပပေင်ကိုတုဲ လဆောင်မွဲး၊ အလိုအသီကို၊ ဂကောံဒတုဲဖိုတ်ကို ပိုင်ပပေင်ကို နွံရေင်။

ပွဲဒွဲလျိုင် တင်နွံပွိုက်ချင်ကွာန်တအ်ဂှ် ညးချင်ကွာန်တအ်ဟေင် ပိုင်ပပေင်ကိုနွံတုဲ ကိစ္စဏအ်ဒွံ မွဲဒွဲကိုမုဲဒွဲတုဲ ညးသကအ်ရ။

ဥပမာမွဲး -

- စပ်ကိုတင်နွံပွိုက် ဖျေံတံရိုတ်သိုတ်ဒွံဌာန်၊ ကပေတ်ကညောတ်၊ ခုင်ဂဇံးချူဒုလိက် ပွဲကိုဘာတအ်ကို ပွဲကို ရုင်ဂဉုတ်တအ်ကို ညးချင်ကွာန်တအ်ဟေင် ဖပေင်ပပေင်ကောတ်တုဲ နူကို အလိုအသီတအ် ပိုင်ထံက်ပပေင် ကိုအာဘာ၊ အာဂဉုတ်တအ်ရေင်။
- ပရေင်ဆက်စောံ အကြာညးချင်ကွာန် - ကျောန်သွကောံရေ၊ ပတိတ်လိက်လေဝ်တအ်ဒွံ ဒှ်တာလျိုင် ညးချင်ကွာန်တအ် ဟေင်ရေင်။
- တင်နွံပွိုက် ဗိုပြင်ဒက်ပတန် - ဣဏအ်ဒွံ ပွဲကိုချင်ကွာန်ဖေကု ဗိုပြင်သင်လီ ဖေကုဒက်ပတန်လီဂှ် ဒှ်တာလျိုင် ညးချင်ကွာန်တအ် ဟေင်ရေင်။ (ဆဂး၊ ပွဲကိုချင်လျိုင်၊ အလိုအသီတအ် ကိုလပ်အမိင် သင်လီ ဝံဒက်ပွန် ချင်ကွာန် မဒှ်ရ။)

လျှဟ်ဒွံ၊ မကိုမွဲး မွဲးဆက်တုဲ လူတ်ကောတ် သင်လီ ဗိုတအ် ဤဂြဲတင်နွံပွိုက် ညးချင်ကွာန်တအ် မဒှ်ရ။ ပွဲ အရာဏအ်ဒွံ၊ နဲကဲ သွက်ဂွံဂြဲတင်နွံပွိုက် နွံအတိုင် ပွဲသွပ်တေရ။

တက်ကျာသီကို

နဲကဲဏအ်ဒွံ ဒှ်နဲကဲခိုတ်တိုတ်ဒိုတ် ပွဲအရာ ပကောံတင်နင်ရေင်။ တက်ကျာကုညးမုဲတုဲ ပိုတ်အ်ပကောံ တင်နင် ဝံ ကော်ဆစ “တက်ကျာသီကို” မဒှ်တုဲ၊ နဲကဲဏအ်ဂှ် ပွဲအရာချူဖန် သရုပ်တင်နင်ချင်ကွာန်ကို၊ မဂြဲဂြဲ တင်နွံပွိုက်ကို သုင်စောဲလုပ်ရေင်။

ပွဲကာလပိုတ်အ် မဂြဲဂြဲတင်နွံပွိုက်မွဲး၊ မွဲးဆီဂဗသွာန်သွက် ကုမွိုတ်တီပရူချင်ကွာန်ဂလိုင်ကို တင်နွံပွိုက် ပွဲချင် ကွာန် တအ်ရေင်။ ပွဲကိုမွိုတ်ဂမ္တိုင်တအ်ဒွံ၊ မွိုတ်ပွဲသွပ်ဏအ် ပါလုပ်ရေင်။

- မာန်နေရာချင်ကွာန် (ဥက္ကဋ္ဌ၊ ညးအုပ်ကာ)
- အွာဂဉဲဂမၠိုင်
- ညးတာလျိုင်ဂကောံမဒတဲဖိုဂမၠိုင်
- အွာဘာဂမၠိုင်
- ညးတာလျိုင်ဂမၠိုင်
- ကမ္မတီဂမၠိုင်
- ဂကောံညးတာလျိုင် ဗျုထံဂမၠိုင်
- ကျိပ်သွိုပ်ဗော်ပရေင်ချင်ကွာန် ကောံဂကောံချင်ကွာန်ဂမၠိုင်

ယဝ်ရမ္းသုင်စောဲအာ နဲကဲသွာန်သွဟ်မ္း၊ မ္းဒဂေတ်ဗက် အတိုင်ပွဲသွပ်ဂွံရောင်။

- မွဲဟ်အဓိက ပွဲကျိပ်ချင်ကွာန်မ္း မ္းသွာန်သွဟ်ထောက်တအံင် မ္းချူသမ္မိလပ်ရောင်။
- အတိုင်ဖကုနွံပွိုက် ညးတအံင်သွာန်သွဟ် ချိုက်ကံပေင်မာန် တင်သွာန်တအံင် မ္းပလေပ်ပလေတ်လပ် ရောင်။
- ကပွဲကောတ်တင်နင်နွံပွိုက်ညိ။
- ဆက်စပ်ကို ပရေင်နွံပွိုက်တအံင်တဲ စပ်ကိုတင်နင်ပရိုင်တအံင် မ္းပါဲါချိုက်တဲပွိုက်တဲရောင်။

လိက်ရင် (လိက်စွတ်သမ္မိ)

ပွဲကျိပ်ရင် ပွဲချင်ကွာန်ကို ရင်အလိုအသီတအံင် ညးတအံင်ဂိုင်ဒိပ်လပ် တင်နင်မဆက်စပ်ကို ချင်ကွာန်၊ တံရိဟ် ကပေါတ်တအံင် အတိုင်ပွဲသွပ်ဏအံင် နွံရောင်။

- လိုဟ်ညးချင်ကွာန်၊
- စပ်ကို ပရေင်ထတ်ယုက်၊
- ကမ္မာန်
- ပရေင်ပညာ
- သွိုဋ္ဌာန်

ရင်ကောတ်လ္လှူတင်နင် မဂ္ဂန်တအံင်တဲ မ္းထောက်ကိုဒးစွတ်သမ္မိဂွံ အရာအလိုအသီတအံင် ဖချိုက်ဗပေင်ကို တင် နွံပွိုက် ညးချင်ကွာန်တအံင် မာန်တဲ၊ တင်နင်အလိုဂွံ ငှိအာသွးသွးရောဂ် တီမာန်ရော။

တင်သွာန်မ္းစုံ

တင်သွာန်ဂွံ ဒးပကောံလပ်မ္းစုံ၊ တင်မ္းသွာန်ထောက်တအံင် ပကောံစွံလပ် နကိုဗိုပြင်မ္းတုး သွက်ဂွံသွာန်အာ မွဲဟ်မ္း ဂအံင်ရောင်။

ချူဖန်တင်သွာန်။

ပွဲကာလ မ္းချူဖန်တင်သွာန်မ္း၊ သွက်ဂွံချူလပ်လောဲလောဲဂ် သမ္မိလပ်ညိ။ မ္းစွဲတဲ မ္းကွး မ္းလှူရောင်။

ဥပမာ - မွဲးဝံပါလုပ်ဒိုင် ပွဲကောပ်အယုက်အလိုဂ် ခရက်စုတ်ညိ။

- ၀ - ၂၀ သွာံ
- ၂၀ - ၃၀ သွာံ
- ၃၀ - ၄၀ သွာံ
- ၄၀ - ၅၀ သွာံ
- လွှာအယုက် (၅၀)သွာံ

နကိုကမ္မတီကွာန်တအ် မျိုက်ပပင်ကိုမွဲး အတိုင် မွဲးနွံပိုက်ကိုဟာ။

- ယံ၊ ဗပင်ကို
- ဟံ့ဗပင်ကို

ပွဲကိုတင်သွာန်ဏအ် ယင်ရထပ်စုတ်သွဟ် “ဟံ့တီမွဲသ်”ကို “ဟံ့မိက်သွဟ်”တအ်မွဲး ဂပ်ဝံဂိုင်ရောင်။

- ယံ၊ ဗပင်ကို
- ဟံ့ဗပင်ကို
- ဟံ့တီမွဲသ်
- ဟံ့မိက်သွဟ်

ကပေါတ်ပရေလောင်/ကပေါတ်ဝင်ခတ်သ်လီ မွဲးသုင်စောဲပွဲချင်ကွာန်မွဲးရော။

- ဖလာတ်ပင်လီပင် (ဗင်ဗေးကိုတဲ)
- ဖလာတ်ဘာတ်သကောတ်ပင် (ဗင်ဗေးပွဲပွဲနစံ့လင်သမ္မင်)
- ဒွာဲဝင်ကောန်ဋုင်
- ရင်ဂယိုင်

ဖျေံပိုတင်သွာန်

ပွဲကိုတင်သွာန်မွဲစုံ မွဲးဏအ်၊ ယင်ရ မွဲးစုတ်တင်သွာန် သ်လီရော မွဲးချပ်တဲမွဲး၊ နနဲသ်လီ ဂွံဖျေံပိုပြင် တင်သွာန်ဂ် လော် မွဲးချပ်လင်ရောင်။ ကိစ္စသွင်ဏအ်တအ်ဂ်လော် မွဲးသုသတိရောင်။

- တင်သွာန်တအ်ဝံ ကိစ္စမွဲးဇော်တဲ သွက်ဂွံသွဟ်ဂ်လော် မွဲးလောဲသွာရောင်။

ဥပမာ။ ပွဲကိုချင်ကွာန်ဏအ် မံင်ဝံလလအ်အလိုရော။

- သွင် (၁) သွာံ
- အကြာ (၁) သွာံကို (၅) သွာံ
- လအ်နူကို (၅) သွာံ

- ယင်ရမွဲးသွာန် သွက်ဂွံချုပပင်ကိုတင်နင်မွဲး သွက်ညးတအ်ချုပပင်ကို စံ့လင် ဒွာဲသွး ကိုဂိုင်ညိ။

ဥပမာ ။ မူဟိုတ်မွဲးတိုန်ကောံခရိုဏအ် သောင်ကလးညိ။

.....

.....

.....

.....

- ◆ ပွဲကိုတင်သွာန်တအိဝံ၊ ယဝ်ရ အဆက်ခဲ မွဲးသွဟ်အာ အဆက်ဆက် နွံမွဲး၊ သွက်ဝံကိုလဝ် စောန်ညှင် ချိုတ်တ်ပျိုတ်တ် ရှိ လွဝိုတ်ညိ။

ဥပမာ။ စတဲသွဟ် တင်သွာန် နူတင်သွာန် (၁) စိုကိုတင်သွာန် (၅) ကွာညိ။

ယဝ်ရသွဟ် “ယွံ” ပွဲကိုတင်သွာန် (၆) တဲမွဲး အာသွဟ်တင်သွာန် (၁၂) တိုက်ရိုက်ညိ။

ယဝ်ရသွဟ် “ဟံ့သေင်” မွဲး ဆက်တဲသွဟ်တင်သွာန် (၇) တိုက်ရိုက်ညိ။

- ◆ ယဝ်ရတင်သွာန်လျှိုတအိဝံ စိုတ်မွဲးချီဒရင် (ဝါ) သွဟ်ဝါတ်ရောင် ဒှ်မွဲး တင်သွာန်တအိဏအိ သွက်ဝံ စွံလဝ် ပွဲလက္ကရ်တော် လွဝိုတ်ညိ။

ဥပမာ။ လွှဲညးလျှိုင်ဗွဲသွိုင်တအိ မွဲးဒုင်စသိုင် သာ်လီရောင် လထွဲးညိ။

- ပတော်စဝံပေင်၊ ဒှ်ညင်ရဲရဲသကအိ။
- ဒှ်ရဲသကအိခိုဟ်၊ ပတော်စဟံ့ဝံကွံကွံ။
- ပတော်စလေဝ်ဟံ့ဝံ၊ သွရဲသကအိလေဝ်ဟံ့ခိုဟ်။

တူးလိက်ပွဲသွပ်ဏအိဝံ ဒှ်ဥပမာ တင်သွာန်ပွဲမပျိုက်ကွဲ တင်နွံပိုက်ချင်ကွာန်မွဲရောင်။

ချင်ကွာန်ဒေသပယျို

ပွဲမပျိုက်ကွဲ တင်နွံပိုက်ချင်ကွာန်

တက်ကျာကုညးဇော်ချင်ကွာန် (ကင်သီချင်ကွာန်) ကိုကျောန်စိုတ် သရုပ်တင်နင်ချင်ကွာန်တဲ နူကောပ်ပြုပြင် ချင်ကွာန် ဒေသပယျိုဏအိ ချူဇန်လဝ် တင်သွာန် သွာ်ပျိုက်ကွဲ တင်နွံပိုက် ပွဲချင်ကွာန်ဏအိ မွဲစုံရောင်။

တင်ရန်တုအိ ကပ်ပကောံတင်နင်တအိ နူကိုညးချင်ကွာန်တအိဝံ၊ နကိုဂကောံပြုပြင်ချင်ကွာန်တအိ ပိုက်နွံ မိက်ဝံ

မဲက်ထွး တင်နွဲပွဲက်ပွဲချင်ကွာန် သွက်ဂကောံနာနာ မံင်စံင်ဒိုင် ပွဲချင်ကွာန်ကို သွက်အလုံချင်ကွာန် အိုသို ရောင်။

ညးမသွာန်သွက် .....
.....

စွတ်တဲ .....
.....

အခိုင်စသွာန် .....
.....

အခိုင်သွာန်တဲဒို .....
.....

တင်စောန်ပျိုင်

- ၁။ သိုတင်သွာန် ပွဲကိုတင်သွာန်မွဲစုံဏာန် သိုဖအိုတ်ညို။
- ၂။ သွက်ဂိုသို တင်သွာန်တန် ညိုင်ဂိုတဲဒိုဂို ကောတ်အခိုင် (၃၀) မိနောတ်ညို။
- ၃။ သွက်တင်နင်သိုနင် ပွဲတူးလိက်ဏာန်စုံ စုံလင် “ပျက်” ရောင်။
- ၄။ ပွဲကာလသို တူးလိက်ဏာန် အခက်အခဲနွဲမွဲ အာဆီဂသွာန်သွက် ညးစူးကိုင်သိုချင်ကွာန်ဂိုရောင်။
- ၅။ ကာလသိုတဲဒိုတဲ ဒိုအာတဲမွဲ၊ ကလောင်ကိုဏာ တူးလိက်ဏာန် ပွဲကိုရင်ကိုင်သိုချင်ကွာန်လောင်ဂို၊ ပွဲကို စွတ်တဲ (၉) ဂိတုအံက်တပ်ပါ ကာလ ညးစူးကိုင်သိုချင်ကွာန် ကျင်ကပို တူးလိက်မွဲ ညိုင်ဂိုကလောင်ကိုမာန် ဖန် ဇန်လင်ညို။

ကဏ္ဍ (၁) ။ ပရူပူဂို

- ၁။ မွဲစုံ ပါလုပ်ပွဲဂကောံ အာယုက်လီရော။ (ခရက်စုတ်ဒွဲဂကောံအာယုက်ပါလုပ်ညို။)

☐ သွပ်အာယုက် (၁၄) သွာံ	☐ အကြာ ၃၅ - ၃၉ သွာံ
☐ အကြာ ၁၅ - ၁၉ သွာံ	☐ အကြာ ၄၀ - ၄၄ သွာံ
☐ အကြာ ၂၀ - ၂၄ သွာံ	☐ အကြာ ၄၅ - ၄၉ သွာံ
☐ အကြာ ၂၅ - ၂၉ သွာံ	☐ အကြာ ၅၀ - ၅၄ သွာံ
☐ အကြာ ၃၀ - ၃၄ သွာံ	☐ လွဲ ၅၅ သွာံ
- ၂။ ပွဲကိုပိုင် (၁) သွာံ ဩန်လုပ်မွဲ ဝုတ်မူစိရော။ (ခရက်စုတ် ပွဲဒွဲဂကောံညို ကုမွဲညို။)
  - သွပ် (၅၀၀၀) ဓါတ်
  - အကြာ (၅၀၀၀ - ၁၀၀၀၀) ဓါတ်
  - အကြာ (၁၀၀၀၀- ၁၅၀၀၀) ဓါတ်
  - အကြာ (၁၅၀၀၀- ၁၀၀၀၀) ဓါတ်
  - လွဲ ၂၀၀၀၀ ဓါတ်။

ကဏ္ဍ ၂။ သို့ဌာန်

၁။ မွဲးဝံ (ခရက်စုတ် ပွဲသွဟ်မွဲညိ။)

- မံင်ပွဲသိုဏ်ကုကိုဇကုရ။ ⇨ အာသ့ တင်သွာန် (၄) ညိ။
- မွဲးဗွဲဗွဲဒိုင် ပွဲသိုဏ်ညးတုဟ်ရ။ ⇨ အာသ့ တင်သွာန် (၂) ညိ။

၂။ မွဲးနွံပိုက်သွက်ဝံမံင်စံင်အာ သိုဏ်မွဲးဟာ။ (ခရက်စုတ် ပွဲသွဟ်မွဲညိ။)

- ယံ မိက်ဝံမံင်ရ။ ⇨ အာသ့ တင်သွာန် (၃) ညိ။
- ဟအေံ ဟံမိက်မံင်ရ။ ⇨ အာသ့ တင်သွာန် (၄) ညိ။

၃။ မူဟိုတ်မွဲးကိုအိန်တံင်မွဲး ဟံဝံမံင် ပွဲကိုသိုဏ်မွဲးဟော။ (ခရက်စုတ်မွဲဒွဲညိ။)

- သွက်ဝံသိုင်သိုဏ် သြန်/ကပေါတ် ဟံချိုက်ပေင်။
- ဟံဝံအခေါင်
- ဟိုတ်တုဟ်

၄။ အကဲအရာသိုဏ်မွဲး သာ်အလိုဏ်ရ။ (ခရက်စုတ်ပွဲဒွဲညိ။)

- ပရေဒိုင်စိုတ်ရ။ ⇨ အာသ့ တင်သွာန် (၃) ညိ။
- ဟံပရေစိုတ်။ ⇨ အာသ့ တင်သွာန် (၅) ညိ။

၅။ ပြသွာအမိက်မူရ။ (ပြသွာ မကတိုဏ်အမိက် ခရက်စုတ် မွဲဒွဲညိ။)

- ချောတ်ဗွဲမလောန်။
- အကဲအရာပရေကွဲကွဲ။
- ဒွဲသိုင်ခွဲ ပရေကွဲကွဲ (ဥပမာ - ချင်ဖျော်)
- တုဟ် ။

၆။ သွက်ဝံပလေင်ပွဲသိုဏ် မူဗဒေါလဝ်နွံရောင်။ (ခရက်စုတ်သွဟ်မွဲညိ။)

- သြန်ဟံချိုက်ပေင်။
- ကပေါတ်ဟံချိုက်ပေင်။
- တိဟံမွဲ။
- အခိုင်ဟံမွဲ သွက်ဝံဖန်နဲသိုင်နွံ။
- အခေါင်အဲဟံမွဲ။ ⇨ အာသ့တင်သွာန် (၇) ညိ။
- တုဟ်။

၇။ အခေါင်သာ်လိမ္မဲးကေတ်ရော။

.....
.....

- သွက်ဝံအာဠာန်ပီယဲဂံ ဝှင်ချာန်ကွီစက် ဟံစိုပ်။

ကဏ္ဍ ၄။ ပရေင်ပညာ

၁။ ပွဲချင်ကွာန်ဏအ် ကောန်ဋှ်မွဲးတိုန်ဒိုင် ဘာတန်မူလနွံဒိုင်ကိုဟာ။ (ခရက်စုတ်သွတ်မွဲးညိ။)

- နွံ။ ⇨ အာသိုတ်သွာန် (၂) ညိ။

- ဟံမွဲ။ ⇨ အာသိုတ်သွာန် (၅) ညိ။

၂။ မွဲးတိုန်ဒိုင်ဘာ ပွဲကိုဒွဲအလိုရော။ (ခရက်စုတ်သွတ်မွဲးညိ။)

- ပွဲချင်ကွာန်ဏအ်။ ⇨ အာသိုတ်သွာန် (၅) ညိ။

- ကွာန်ဗွဲဗွဲဗွဲဗွဲ (ဝါ)လွှာချင်။ ⇨ အာသိုတ်သွာန် (၃) ညိ။

- ပွဲကိုချင်ကွာန်တုတ်ဟံမွဲ။ ⇨ အာသိုတ်သွာန် (၃) ညိ။

၄။ နကိုမွဲး မိက်ဝံကီကောန်ဋှ်ဖကု တိုန်ဘာပွဲကိုချင်ကွာန်ဏအ်ဟာ။ (ခရက်စုတ်ပွဲသွတ်မွဲးညိ။)

- ယံ မိက်ဝံ။

- ဟအေံ ဟံမိက်ဝံကိုတိုန်။

၄။ မူဟိုတ်ကောန်ဋှ်မွဲး ဟံတိုန်ဘာပွဲကိုချင်ကွာန်ဏအ်ရော။

- ဘာဟံမွဲ။

- ကဆံင်ပညာဟံခိုဟ်။

- တုတ်။

၅။ ပွဲကိုဘာတန်မူလဝံ တင်နွံပိုက်ပရေင်ပညာ သွက်ကောန်ဋှ်တအ် ဟံချိုက်ပင်ဏီဂံ မူသေံဒိုင်ရော။ (ခရက်စုတ်သွတ် မွဲးညိ။)

- အ္စာဘာဟံချိုက်ပင်။

- ဘာကို အခန်ပတောန်တအ် ခုန်ကွဲ။

- ကပေါတ်ဝေင်ခေတ်ဟံချိုက်ပင်။

- ကပေါတ်ပညာ (မဟံကိုလိက်၊ ကွေဟ်၊ ဗိုတိ) တအ်ဟံချိုက်ပင်။

- ဗိုလီဝံပတောန် စောန်လဝ်ဟံချိုက်ပင်။

- တုတ်။

ဟိုတ်နု သိုက် သိဝံဝဲ တင်ဂုဏ်ရ။

နူကိုပွမၤပွဲၤကဲၤ တင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန်၊ သွက်ဝံကလိဝံ တင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန် မွဲးတီကောတ် မာန်ရောင်။
တင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန်။

- မေံကဲပွဲၤတင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန် မွဲးတီကောတ် မာန်ရောင်။
- တင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန် သးအလီုမ့ၤပွဲၤကဲၤပပေင်ဒိုင်ရောင်။
- တင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန် ဟံ့ပွဲၤကဲၤပပေင်လးလးတင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန် မူနံ့ရောင်။

တြာ်ကုာ်သီကွီ

ပွဲၤကဲၤကလိမ့ၤတင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန် ကုညးချင်ကွာန်တင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန်၊ ဂကောံရင်တင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန်၊ ညးမရေင်တြာ်ဇို ညးမရေင်တြာ်ဇို၊ မွဲးခူၤပျဲ တင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန်ရောင်။ နူၤမုၢ်ပုၤတင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန် ပရေင်ညးတင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန် တီကွာ်ရောင်။

လိက်စုတ်သမ္မိ (လိက်ရင်)

- ယဝ်ရမ့ၤအာစိုပ် ပွဲၤကဲၤရင်ညးချင်ကွာန် ကောံဉာ်ဂကောံမဒတဲၤပွဲၤကဲၤမုၢ်ပုၤတင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန် မွဲးခူၤပျဲကောတ်ရ။
- လှိုဟ်မုၢ်ပုၤ
  - ကပေတ်တံရိုဟ်
  - ဂကောံနာနာကောံ အစီအဖန်ကမ္ဘာန် ပွဲၤကဲၤကွာန်။

တင်သ့ၤနဲမ့ၢ်

တင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန် မဝုန်မုၢ်ပုၤကဲၤ သွက်ဝံခွဲၤပွဲၤကဲၤတင်သ့ၤနဲမ့ၢ်ရောင်။ ပွဲၤကဲၤကလိ မွဲးကဲၤပွဲၤ တင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန် တဲၤဒဲးမုၢ်ပုၤ၊ မွဲးမုၢ်ပုၤတင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန် တင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန်ရောင်။ အဓိကပွဲၤ တင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန် နွံအဓိပာယ် သာ်လီုရောင် မွဲးခေံကဲၤထွဲးရောင်။ ယဝ်ရမ့ၤ ဒဂေတ်ပက်ကဆံင် အတိုင်ပွဲၤကဲၤကလိမ့ၢ်၊ ဒုအထံက်အရီု သွက်မုၢ်ပုၤရောင်။

- ၁။ မဝုန်တင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန်အတိုင်လေ့ၤညး။
- ပွဲၤကဲၤချင်ကွာန်ပွဲၤ ကောံဉာ်နွံအဝဲမံင်ဘာတင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန် ပွတ်မုၢ်ပုၤတင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန် ပလံင်ပစိုပ်လဝ်ဘာ ပွဲၤကဲၤချင်ကွာန်ကောံဉာ် ရောင်။
  - ပွဲၤကဲၤချင်ကွာန်ပွဲၤ ကောံဉာ်နွံအဝဲမံင်ဘာတင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန် ပွတ်မုၢ်ပုၤတင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန် ပလံင်ပစိုပ်လဝ်ဘာ ပွဲၤကဲၤချင်ကွာန်တုာ်ဟ် တင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန်ရောင်။
- ၂။ ဒက်ခွဲၤပွဲၤကဲၤမဝုန်မုၢ်ပုၤ နဒဒု ခက်အင်ညး။
- ၃။ ပွဲၤကဲၤကလိမ့ၤ ပြေင်ရေင်စုတ် တင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန် အတိုင်လေ့ၤတဲၤမုၢ်ပုၤ၊ အခန်လူၤ နူတင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန်ကို ပွမၤပွဲၤကဲၤ တင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန် ပပေင်စုတ်ခွဲၤမဒးရးညး။ ကောံဉာ်စိုတ်တဲၤမုၢ်ပုၤ တွဲးလိက်ဝံ သွက်ဝံခွဲၤပွဲၤကဲၤ ကုညးချင်ကွာန် ကောံ ဂကောံတုာ်ဒါန် တင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန်ရောင်။

သုင်စောဲပွမၤပွဲၤကဲၤ တင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန် ဖျဲအစီအဇန် ကောံ ဂွဲၤတြာ်အထံက်အပင်

ပွမၤပွဲၤကဲၤတင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန် ပွဲၤကဲၤချင်ကွာန်ကို အဓိက သွက်ဝံပွဲၤကဲၤ တင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန် သာ်လီုဝံ ချိုက်ပေင်၊ တင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန် သာ် လီုၤ ချိုက်ပေင် မွဲးသကုတ်မွဲသကုတ်၊ တင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန် သာ်လီုတင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန် ဟံ့ပွဲၤကဲၤပပေင်လးလး မဒဲးရ။

မူပိုတ် ပိုတ်တင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန်၊ ယဝ်ရပိုတ်တင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန်၊ သွက်ဝံတင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန် ဟံ့ပွဲၤကဲၤပပေင်တင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန် နူကိုပိုတ်တင်ဆက်သရုပ်ချင်ကွာန် ဖျဲ

ပပေင် မဒိုရ။

ပိုတအ် ပိုတအ် ဖချိုက်ပပေင်ရော။ ပိုတအ် မွဲးချူဖန်အာ၊ အစီအဖန်တိုမွဲရောင်။

ပိုလီပိုတအ် သွာံချူဖန်အာ အစီအဖန် တိုရော။ ဩန်ဘဏ္ဍာ နွံပိုက်တအ်ဂို ပိုတအ် မွဲးပလေင်ပလေတ်တဲ သွက်အစီအဖန်ဏအ် ဩန် သွက်ဂုံချိုက်ပေင်ဂို မွဲးဂစာန်အာရောင်။

ဘဏ္ဍာသွက်ဂုံရုံဂပ်ဂို ပိုလီဂုံစာန်အာရော။ နကိုမွဲးမွဲးဟိုထွဲး လကလးကို ဂကောံတုဒါန်တအ်ဒဒိုရ ပွဲချင်ကွာန် ဂို တင်နွံပိုက်တအ် နွံဒိုင် ကွဲးကွဲးရောင်။

တင်နွံပိုက် နွံဒိုင်ကွဲးကွဲးရောင်ဂို နနဲသင်လီ မွဲးထွဲးသက်သီကုဂကောံတုဒါန်ရော။ မွဲးသုင်စောဲစကာအာ ပုမဂ္ဂိုက် ဂွဲတင်နွံပိုက်ကို သွက်တင်နင်တအ်ဂို ပွဲအရာ မွဲးပျိုန်ထွဲးအာ ပွဲလိက်တူးအာတ်ဩန်ဂိုရောင်။

ပုမဂ္ဂိုက်ဂွဲ တင်နွံပိုက်တအ်ဂို သုင်စောဲအာ သွက်ဂုံခမံက်ပတိတ် တင်နွံပိုက် ပွဲကိုချင်ကွာန်ရောင်။ ယဝ်ရ တင် နွံပိုက် မံက်ကွါ၊ ဩဒိုက်မှ ဟံဂုံဖျိုက်ပပေင်လဝ်မွဲး၊ နကိုချင်ကွာန်တအ် သွက်ဂုံဂွဲဩန်ဂို မွဲးဖျေအစီအဖန် တွဟ်ခြာ မွဲးရောင်။

သရုပ်

ပွဲကို အခန်ဏအ်ဂုံ ပိုတအ်လုတ်အာ ပုမဂ္ဂိုက်ဂွဲတင်နွံရောင်။ ပိုလီဂုံကွာန်စိုတ်၊ မုမွဲးပါလုပ်၊ ပိုလီ သွာံသုင် စောဲအာ တင်နင်မပိုဂုံလဝ် တအ်ဂိုရ။

သွက်ကိရိယျာ ပရေင်ဖောအ်ဗြေင်ချင်ကွာန်ဂုံ၊ ပုမဂ္ဂိုက်ဂွဲ တင်နွံပိုက်ဂုံ ပိုက်ဖျော်ကွဲးရောင်။

ပုမဂ္ဂိုက်ဂွဲ တင်နွံပိုက် မွဲးသင်ဂုံ ပွဲချင်ကွာန် တင်နွံပိုက်တအ် နွံသင်လီရောဂို ခမံက်ထွဲးကိုတဲ၊ ပိုတအ် ကွာန် စိုတ်အာ သွက်ဂုံဖျိုက်ပပေင် တင်နွံပိုက် တအ်ဏအ်ရောင်။ ပုမဂ္ဂိုက်ဂွဲတင်နွံပိုက်ဂို သွက်ဩချင်ကွာန် ကွာန်စိုတ် အစီအဖန် မွဲးစိုတ် သွက်အလုံချင်ကွာန်လေဝ် ဒိုဒတဲဂုဏ်ဖိုရောင်။

